روزاني
سنڌيار
سکر
ايڊيٽر: اعجاز مهر
Daily SINDHYAR Sukkur
www.dailysindhyar.com
(جلد 02) اڱارو 06 جون 2023ع بمطابق 16 ذوالقعد 1444ھ (قيمت 05 روپيا) شمارو 12

پيپلزپارٽي مرتضيٰ وهاب کي ڪراچي جو ميئر ۽ سلمان مراد کي ڊپٽي ميئر نامزد ڪرڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو

پ پ سنڌ ۾ ميئر ۽ ڊپٽي ميئرشپ لاءِ اميدوارن جي نالن جو اعلان ڪري ڇڏيو

ڪاشف شورو کي حيدرآباد جي ميئر ۽ صغير قريشي ڊپٽي ميئرشپ لاءِ نامزد ڪيو ويو، لاڙڪاڻي جي ميئرشپ لاءِ انور علي لهر ۽ امين شيخ کي ڊپٽي ميئر طور نامزد ڪيو ويو

ارسلان شيخ سکر جو ميئر ۽ ڊاڪٽر ارشد مغل ڊپٽي ميئر نامزد ٿيا آهن، ميرپور خاص جو ميئر عبدالرئوف غوري ۽ ڊپٽي ميئر جنيد بلند هوندا :نثار کهڙو

پيپلزپارٽي سنڌ جي صدر نثار کهڙو ميئر، ڊپٽي ميئر، چيئرمين، ڊپٽي چيئرمين جي عهدن لاءِ نامزدگين جو اعلان ڪيو

گڏاپ ٽائون لاءِ چيئرمين طارق بلوچ ۽ وائيس چيئرمين لاءِ چام محمد جوکيو کي نامزد ڪيو ويو

ابراهيم حيدري ٽائون لاءِ نذير ڀٽو چيئرمين ۽ وائيس چيئرمين لاءِ رفيق جت کي نامزد ڪيو ويو، ملير ٽائون جي چيئرمين لاءِ جان محمد بلوچ ۽ وائيس چيئرمين لاءِ مزمل شاهه کي نامزد ڪيو ويو

ڪراچي (اسٽاف رپورٽر) پيپلزپارٽي سنڌ جي صدر نثار کهڙو پريس ڪانفرنس ڪندي ٻڌايو ته ضلعي چيئرمين، وائيس چيئرمين، ٽائون چيئرمين جي حلف برداري 15 جون تائين ٿي ويندي نثار کهڙو موجب لاڙڪاڻي ميونسپل ڪارپوريشن جي ميئر لاءِ انور لهر ۽ ڊپٽي ميئر لاءِ امين شيخ پيپلز پارٽي جا اميدوار هوندا نثار کهڙي ٻڌايو ته سکر جي ميئر شپ ڀيهر ارسلان شيخ حوالي ڪئي وئي، جڏهن ته ڊپٽي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 05

ڪراچي: پيپلزپارٽي سنڌ جو صدر نثار کهڙو پريس ڪانفرنس ڪري رهيو آهي

مرتضيٰ وهاب ڪراچي جو ميئر
هوندو: پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو
زرداري ٽوئيٽ ڪري ڇڏيو

ڪراچي (رپورٽ) پ پ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري بئريسٽر مرتضيٰ وهاب کي ڪراچي جو ميئر نامزد ٿيڻ تي واڌايون ڏيڻ اهڙيءَ ريت پيپلزپارٽي جي سمورن اميدوارن کي چيئرمين، ڊپٽي چيئرمين، ميئر، ڊپٽي ميئر ۽ ٽائون ڪاميٽين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 01

معاشي معاملن ۾ مهارت نه آهي، مداخلت نه ڪنداسين: چيف جسٽس

جماعت اسلامي جي ڪي اليڪٽرڪ جي نجڪاري خلاف درخواست تي ٻڌڻي ٿي، چيف جسٽس جي سربراهي ۾ 3 رڪني بينچ ڪراچي رجسٽري ۾ درخواست تي ٻڌڻي هلائي

هي پاليسي ميٽر آهي، هي معاملو عدالت جي اختيار ۾ نه آهي، منهنجو خيال آهي ته توهان کي پهرين واپيل فورم تي وڃڻ گهرجي : جسٽس اطهر من الله

هاڻي ته اداري جي نجڪاري ٿي چڪي آهي، ادارو ڪافي عرصي کان ڪم به ڪري رهيو آهي : جسٽس عائشه ملڪ

نجڪاري کي 18 سال ٿي چڪا آهن، ڪيترين ئي اپيلائيون ٿي چڪيون آهن : چيف جسٽس عمر عطا بنديال

ڪراچيءَ جو ميئر جماعت اسلامي جو ئي ٿيندو، پيپلزپارٽي پنهنجي اڪثريت ثابت نه ڪري سگهندي : حافظ نعيم الرحمان

ڪراچي ۾ 2015 جي هيٽ ويو دوران بجلي بند هئڻ سبب ڪيترائي شهري حياتيون وڃائي ويٺا هئا : ڪراچي ۾ ڳالهيون

ڪراچي (رپورٽر) چيف جسٽس عمر عطا بنديال چيو آهي ته اسان کي معاشي معاملن ۾ مهارت نه آهي، نه اسان معاشي معاملن ۾ مداخلت ڪري سگهون ٿا جماعت اسلامي جي ڪي اليڪٽرڪ جي نجڪاري خلاف درخواست تي ٻڌڻي ٿي، چيف جسٽس جي سربراهي ۾ 3 رڪني بينچ ڪراچي رجسٽري ۾ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 02

پي ٽي آءِ نوَمئي تي جيڪو ڪيو اهو پاڪستان مٿان حملو هو: وزيراعظم

ٽي آءِ چيئرمين جو مُلڪ ۾ انساني حقن جي ڀڃڪڙين ۽ سياسي احتجاج کي دٻائڻ جو الزام ورغلائيندڙ آهي : شهبازشريف

پي ٽي آءِ چيئرمين جاڻي واڻي عالمي ۽ مقامي طور ماڻهن کي وڏي مهارت سان ورغلائي رهيو آهي

انساني حقن جي ڀڃڪڙي روڪڻ جي ڀرپور ڪوشش ڪئي پئي وڃي، 9 مئي جي ڏوهارين ۾ ملوث جوابدارن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي ويندي

اسلام آباد (م ڊ) وزيراعظم شهباز شريف آهي ته پي ٽي آءِ چيئرمين جو مُلڪ ۾ انساني حقن جي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 03

لاهور: وزيراعظم شهباز شريف سان پي ڊي ايم سربراهه مولانا فضل الرحمان ملاقات ڪري رهيو آهي

ايس ايس پي امجد شيخ جي عرفان
سمون بابت دعويٰ ڪوڙي نڪتي،
عرفان سمون جو موقف اچي ويو

ڪنڌڪوٽ (رپورٽر) امجد شيخ جي ايس ايس پي عرفان سمون جي چارج ڇڏڻ واري دعويٰ ڪوڙي/ بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 04

تحريڪ انصاف سان نه اڳ ڳالهيون ڪيون ۽ نه هاڻ ڪنداسين: فضل الرحمان

جمهوريت ۾ عوام جي راءِ جو احترام ڪيو ويندو آهي، چونڊن جي معاملي تي اسان گڏيل فيصلو ڪنداسين

عدليا جانبداري جو مظاهرو ڪيو ته عوامي عدالت وياسين، جمهوريت ۾ عوام پنهنجي راءِ ڏيندو آهي

فوجي ملڪيتن تي حملا ڪرڻ سان آرمي ايڪٽ حرڪت ۾ ايندو، آرمي ايڪٽ خلاف اپيل به ٿي سگهي ٿي

لاهور (م ڊ) پي ڊي ايم سربراهه مولانا فضل الرحمان چيو آهي ته جمهوريت ۾ عوام جي راءِ جو احترام ڪيو ويندو آهي، چونڊن جي معاملي تي اسان گڏيل فيصلو ڪنداسين، ملڪ جي مفاد ۾ فيصلو ڪيو ويندو، تحريڪ انصاف سان نه اڳ ڳالهيون ڪيون ۽ نه هاڻ ڪنداسين لاهور ۾ صحافين سان ڳالهائيندي مولانا فضل الرحمان چيو ته عدليا جانبداري جو مظاهرو ڪيو ته عوامي عدالت /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 06

سنڌ ڪابينا: ڊاڪٽرز جي ترقين، بدين اسپتال جو نالو تبديل ڪرڻ سميت اهم فيصلن جي منظوري

وڏي وزير مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ سنڌ ڪابينا جو اجلاس ٿيو، جنهن ۾ مختلف فيصلن جي منظوري ڏني وئي

س ۾ صوبائي وزير شرجيل ميمڻ، ناصر شاهه، مڪيش ڪمار، صلاحڪار، ايڊووڪيٽ جنرل سنڌ، چيف سيڪريٽري سنڌ ۽ ٻيا لاڳاپيل آفيسر شريڪ ٿيا

سنڌ ڪابينا سول اسپتال بدين کي ڊاڪٽر سڪندر منڊرو جي نالي سان منسوب ڪرڻ جي منظوري ڏئي ڇڏي

ڪراچي (رپورٽر) وڏي وزير مراد علي شاهه جي صدارت هيٺ سنڌ ڪابينا جو اجلاس ٿيو، جنهن ۾ مختلف فيصلن جي منظوري ڏني وئي اهاجلاس ۾ صوبائي وزير شرجيل ميمڻ، ناصر شاهه، مڪيش ڪمار، صلاحڪار، ايڊووڪيٽ جنرل /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 07

اسلام آباد: ناڻي وارو وفاقي وزير اسحاق ڊار اعليٰ سطحي اجلاس جي صدارت ڪري رهيو آهي

مونکي ملڪ ۾ عام چونڊون وقت تي نظر نه پيون اچن: منظور وساڻ

اليڪشن 6 مهينن کان هڪ سال تائين ملتوي ٿي سگهن ٿيون، اڳ ۾ احتساب لاءِ وقت گهريو ويندو

پرويزالاهي کي پي ٽي آءِ جو سربراهه بڻايو وڃي، عمران خان سان گڏ هاڻي 5 کان 10 سيڪڙو به ماڻهو نه رهندا

عمران خان بند گهٽي ۾ ڦاسي چڪو آهي ۽ ان جي خاتمي جا ڏينهن ويجهو اچي ويا آهن: پ پ جو سينيئر اڳواڻ

ڪراچي (رپورٽر) پاڪستان پيپلز پارٽي جي سينيئر اڳواڻ زراعت بابت صلاحڪار منظور حسين وساڻ عام چونڊن ۽ پرويزالاهي جي بابت نئين اڳڪٿي ڪندي چيو آهي ته مونکي ملڪ ۾ عام چونڊون وقت تي نظر نه پيون اچن، اليڪشن /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 09

پيپلزپارٽي جو سينيئر اڳواڻ زراعت بابت صلاحڪار منظور وساڻ

9 مئي جهڙن واقعن جي روڪٿام لاءِ سنڌ ۾ نئين فورس ٺاهڻ جو فيصلو

آءِ جي سنڌ عالمي سطح جهڙي اينٽي رائٽ فورس ٺاهڻ جو فيصلو ڪري ورتو

ڪرائوڊ مئنيجمينٽ يونٽ 3 هزار اهلڪارن تي ٻڌل هوندو

ڪراچي (م ڊ) 9 مئي جهڙن واقعن جي روڪٿام لاءِ سنڌ ۾ نئين فورس ٺاهڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي، صوبي ۾ 9 مئي جهڙين حالتن تي ضابطي لاءِ آءِ جي سنڌ عالمي سطح جهڙي اينٽي رائٽ فورس ٺاهڻ جو فيصلو ڪري ورتي ڪرائوڊ مئنيجمينٽ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 10

ڪمشنر شهيد بينظيرآباد ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪري ڇڏيو

والدين کي گهرجي ته هو صحت کاتي جي ٽيمن سان تعاون ڪن: محمد عباس بلوچ

مهم کي ڪامياب بنائڻ لاءِ سمورا گهربل انتظام مڪمل ڪيا ويا آهن: ڪمشنر

فوڪل پرسن اي پي آئي ڊاڪٽر الله بخش راڄپر، ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ڊاڪٽر رياض شاهه ۽ ٻيا گڏ هئا

نوابشاهه (رپورٽر) ڪمشنر شهيد بينظيرآباد ڊويزن محمد عباس بلوچ ڊپٽي ڪمشنر شهيد بينظيرآباد ڪنول نظام سان گڏجي ماءُ ۽ ٻار جي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 08

نوابشاهه: ڪمشنر محمد عباس بلوچ ٻارن کي حفاظتي ٽڪا لڳائڻ واري مهم جو افتتاح ڪري رهيو آهي

پاءُ جي قتل جي شفاف جاچ ڪئي وڃي:
صدام لاشاري جي ڀينرن جو ايس ايس
پيءَ کي قرآن پاڪ ڏيندي مطالبو

ٺل (رپورٽر) صدام لاشاري کي پوليس مارڻ ۽ جاچ به پوليس ٿي ڪندي؟، نوجوان صدام لاشاري /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 12

صدام لاشاري ڪيس: الزام هيٺ آيل ايس ايڇ او معطل

ٺل جي اي سيڪشن ۽ آباد ٿاڻي جي ايس ايڇ اوز کي معطل ڪيو ويو

محمد پناهه بروهي کي نئون ايس ايڇ او مقرر ڪيو ويو

ڪراچي (م ڊ) ٺل ۾ مبينا مقابلي ۾ نوجوان صدام لاشاري جي مارجڻ واري معاملي ۾ اڳيرائي ٿي آهي، الزام هيٺ آيل ٺل جي اي سيڪشن /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 11

ڪوفوج خلاف بُري سوچ نه ٿو رکي، 9 مئي واقعن ۾ ملوث ماڻهن کي سزا ڏني وڃي :شيخ رشيد

گالف سٽي تي پوليس ٻيهر ڇاپو هنيو، اهلڪار در ڀڃي اندر داخل ٿيا

ملازمن تي تشدد ڪري انهن کان فرمائشي بيان ورتا، پوليس اهلڪار گاڏيون، گهڙيون ۽ روڪ رقم کڻي ويا

سڄو ملڪ 9 مئي جي واقعن تي لعنت ڪري رهيو آهي، مان به مذمت ڪيان ٿو

راولپنڊي (م ڊ) عوامي مسلم ليگ جي سربراهه شيخ رشيد چيو آهي ته ڪوفوج خلاف بُري سوچ نه ٿو رکي، 9 مئي واقعن ۾ ملوث ماڻهن کي سزا ڏني وڃي، وڊيو بيان ۾ شيخ رشيد چيو ته گالف سٽي تي پوليس ٻيهر ڇاپو هنيو، اهلڪار در ڀڃي اندر داخل /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 15

پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ مفاهمت جي يادداشتن تي صحيحون

ٻنهي ملڪن ثقافتي سهڪار کي وڌائڻ لاءِ مفاهمت جي يادداشت تي صحيحون ڪيون

پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ گهرا دوستاڻا ۽ ڀائراڻا لاڳاپا آهن : پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري

اسلام آباد (م ڊ) پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري طرفان عراق جي سرڪاري دوري جي موقعي تي پاڪستان ۽ عراق وچ ۾ مفاهمت جي يادداشتن تي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 14

اسلام آباد: پرڏيهي وزير بلاول ڀٽو زرداري عراقي هم منصب ڊاڪٽر فواد حسين سان ملاقات ڪري رهيو آهي

اقليتي برادري اسان جي معاشري جو لازمي حصو آهي: گيانچند ايسراڻي

پنجن تي پيل طبقن کي پارليمينٽ ۽ مڪاني ادارن ۾ نمائندگي ڏيڻ جون مثاليون قائم ڪيون آهن

جيسٽائين اقليتي جي نمائندگي جو تعلق آهي پاڪستان پيپلزپارٽي ان کي قومي وهڪري ۾ آندو آهي

تعليم ۽ صحت جي شعبن ۾ ان جو بي مثال ڪردار رهيو آهي: اقليتي معاملن وارو صوبائي وزير

ڪراچي (رپورٽر) اقليتي معاملن واري صوبائي وزير گيانچند ايسراڻي چيو آهي ته پاڪستان پيپلزپارٽي جي حڪومت اقليتن جي حقن کي پنهنجي ايجنڊي ۾ مٿانهون لسٽ تي رکندي آهي، هن چيو ته اقليتي ملڪ جي تعمير ۽ ترقي ۾ بي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 13

صدام لاشاري جو خون لوڙهڻ جي ڪوشش، پوليس گردي خلاف سنڌ سراپا احتجاج

سياسي سماجي اڳواڻن جي اڳواڻي ۾ هڪ وڏي ريلي ڪڍي وئي، پوليس انتظاميه خلاف نعريبازي ڪري رهبرچوڪ تي ڌرڻو هنيو

پوليس ڪوڙو مقابلو ڄاڻائي چار گوليون هڻي بيدردي سان قتل ڪري لاش پيرسن والد مغل لاشاري جي حوالي ڪيو آهي: اڳواڻ

صدام کي قتل ڪرڻ کان بعد پوليس 13 ڪيس ظاهر ڪيا ويا آهن، انهن مان ظاهر ٿئي ٿو ته پوليس نوجوان جو لوڙهڻ لاءِ ڊراما ناهي پئي

ڪراچي/حيدرآباد/سکر (نمائندا) پوليس هٿان گوليون هڻي بيگناهه قتل ڪيل شهيد صدام لاشاري جي خون سان انصاف لاءِ سنڌ سراپا احتجاج بڻجي وئي آهي، ٺل پوليس هٿان قتل ٿيل شهيد صدام حسين لاشاري جي خون سان انصاف /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 16

صدام لاشاري جي خون سان انصاف لاءِ سياسي سماجي اڳواڻن پاران احتجاج ڪيو پيو وڃي

ڀارت ۾ جمهوريت کي خطرو؟
راهول گانڌيءَ سمنڊ پار هم وطنن
کان وڏو مطالبو ڪري ڇڏيو

مئن هٽن (م ڊ) ڀارت جي اپوزيشن ليڊر راهول گانڌي آمريڪا ۾ رهندڙ ڀارتين کي مخاطب ڪندي چيو آهي ته هو جمهوريت ۽ مُلڪ لاءِ آواز اٿارين پرڏيهي ميڊيا موجب، ڪانگريس اڳواڻ ۽ اپوزيشن ليڊر راهول گانڌي جيڪو وزيراعظم موديءَ جو سڀ کان وڏو مخالف آهي ۽ سندس پاليسين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 19

تحريڪ انصاف جي سنڌ اسيمبلي ميمبر ملڪ شهزاد اعوان به پارٽي ڇڏڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو

شرپسند عنصرن جو واسطو ڪنهن به جماعت سان هجي، انهن کي عبرتناڪ سزا ملڻ گهرجي : شهزاد اعوان

مون کي پنهنجي فوج تي سدائين فخر رهيو آهي، شهيدن جي يادگارن جي بي حرمتي ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪنداسين

ڪڏهن سوچيو به نه هو، پارٽي چيئرمين سدائين ننڍن ڀائرن جيان عزت ڏني، سندس ٿورا مڃان ٿو

ڪراچي (م ڊ) تحريڪ انصاف جي سنڌ اسيمبلي ميمبر ملڪ شهزاد اعوان به پارٽي ڇڏڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو ڪراچي پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي ملڪ شهزاد اعوان چيو ته شرپسند عنصرن جو واسطو ڪنهن به جماعت سان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 17

اسلام آباد: قومي اسيمبلي جو اسپيڪر راجا پرويز اشرف تقريب کي خطاب ڪري رهيو آهي

عربي سمنڊ ۾ طوفان
جو خدشو، سنڌ متاثر
ٿي سگهي ٿي

ڪراچي (م ڊ) موسمياتي تجزيي نگار جواد ميمڻ عربي سمنڊ ۾ سامونڊي طوفان ٺهڻ جو خدشو ظاهر ڪري ڇڏيو جواد ميمڻ موجب ڏکڻ عربي سمنڊ ۾ هوا جو گهٽ دٻاءُ بڻجي ويو آهي، جنهن سبب 10 يا 11 جون تي اهو هوا جو گهٽ دٻاءُ شدت اختيار ڪري سائيڪلون بڻجي سگهي ٿو هن ٻڌايو ته ان طوفان سان سنڌ، بلوچستان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 20

حيدرآباد – سکر موٽروي لاءِ ساڍا 9 ارب رپيا گرانٽ جي منظوري

ناڻي واري وزير اسحاق ڊار جي صدارت هيٺ اقتصادي رابطا ڪميٽي جو اجلاس ٿيو

اجلاس ۾ نيو گوادر بين الاقوامي ايئرپورٽ منصوبي لاءِ 83 ڪروڙ 91 لک رپين جي به منظوري ڏني وئي

اسلام آباد (م ڊ) اقتصادي رابطا ڪميٽي حيدرآباد – سکر موٽروي لاءِ ساڍا 9 ارب رپين جي حڪومتي گرانٽ جي منظوري ڏئي ڇڏي، ناڻي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 18

اينديڙ مالي سال لاءِ دفاعي بجيٽ کي اڃا تائين حتمي شڪل ناهي ڏني وئي: خواجه آصف

اينديڙ مالي سال جي بجيٽ ۾ عوام کي ٽارگيٽڊ سبسڊي ڏيڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون

دفاعي بجيٽ کي اڃا تائين حتمي شڪل ناهي ڏني وئي، ان حوالي سان مشاورت جاري آهي

بچاءَ وارو وزير خواجا آصف (فائيل فوٽو)

اسلام آباد (م ڊ) بچاءَ واري وزير خواجا آصف چيو آهي ته اينديڙ مالي سال لاءِ دفاعي بجيٽ کي اڃا تائين حتمي شڪل ناهي ڏني وئي، پارليامينٽ هائوس ۾ صحافين سان ڳالهائيندي خواجا آصف چيو ته اينديڙ مالي سال جي بجيٽ ۾ عوام کي ٽارگيٽڊ سبسڊي ڏيڻ جي ڪوشش ڪري رهيا آهيون هن چيو ته دفاعي بجيٽ کي اڃا تائين حتمي شڪل ناهي ڏني وئي، ان حوالي سان مشاورت جاري آهي، بجيٽ جي سيڪي شعبن ۾ بجٽ پاليسي اختيار ڪئي ويندي

افغانستان ۾ 80 کان وڌيڪ شاگردياڻين کي زهر ڏيڻ جي ڪوشش، ڳڻتي جوڳي حالت ۾ اسپتال منتقل

واقعو مُلڪ جي اترين صوبي ۾ سرپل جي ضلعي سنچارڪ ۾ پيش آيو جتي شاگردياڻين جي حالت خراب ٿيڻ تي کين فوري طور اسپتال نيو ويو

سنچارڪ ضلعي ۾ ڪجهه اڻڄاتل ماڻهن ڇوڪرين جي اسڪول ۾ داخل ٿيا ۽ ڪلاسن ۾ زهريلو اسپري ڪري فرار ٿي ويا : پوليس ترجمان

ڪابل (م ڊ) اتر افغانستان ۾ ڇوڪرين جي اسڪول تي زهريلي مواد سان حملو ڪيو ويو جنهن بعد اٽڪل 80 شاگردياڻين کي ڳڻتي جوڳي حالت ۾ اسپتال منتقل ڪيو ويو پرڏيهي خبررسان اداري موجب اهو واقعو مُلڪ جي اترين صوبي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 22

اينديڙ وفاقي بجيٽ ۾ امپورٽڊ لگزري آئٽمز تي ٽيڪس وڌائڻ جي تجويز سامهون اچي وئي

100 ڊالر کان وڌيڪ ماليت جي موبائل تي ڊيوٽي وڌڻ جو امڪان آهي: ذريعا

مني بجيٽ جيڪا فيبروري ۾ آندي وئي هئي، ان کي اينديڙ مالي سال لاءِ جاري رکيو ويندو

500 ارب رپين جا ٽيڪس ان سان لڳندا، جڏهن ته 200 ارب جا نوان ٽيڪس لڳايا ويندا

اسلام آباد (م ڊ) اينديڙ وفاقي بجيٽ ۾ امپورٽڊ لگزري آئٽمز تي ٽيڪس وڌائڻ جي تجويز سامهون آئي آهي، مهانگيون امپورٽڊ موبائلون وڌيڪ مهانگيون ٿي وينديون، بجيٽ 24–2023 جون تيارين آخري مرحلي ۾ آهن، ذريعن موجب 100 ڊالر کان وڌيڪ ماليت جي موبائل تي ڊيوٽي وڌڻ جو امڪان آهي، مني بجيٽ جيڪا فيبروري ۾ آندي وئي هئي، ان کي اينديڙ /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 21

آمريڪي ڊالر انٽربئنڪ ۽ اوپن مارڪيٽ ۾ مهانگو ٿي ويو

انٽربئنڪ ۾ ڪاروبار جي پڄاڻي تي ڊالر جو قدر 15 پئسا وڌڻ سان 286 رپيا 19 پئسا آهي

اوپن مارڪيٽ ۾ ڊالر 8 رپيا مهانگو ٿيو آهي، اوپن مارڪيٽ ۾ ڊالر جو قدر 308 رپيا آهي

ڪراچي (م ڊ) انٽربئنڪ ۽ اوپن مارڪيٽ ۾ آمريڪي ڊالر مهانگو ٿي ويو اسٽيٽ بئنڪ آف پاڪستان موجب انٽر بئنڪ ۾ ڪاروبار جي پڄاڻي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 24

ثبوتن کان بنا ڪنهن پارٽي تي پابندي لڳي مخالفت ڪنداسين: قائم علي شاهه

اسان جي پهرين حڪومت ختم ٿي ته ماڻهن چيو ته پارٽي ختم ٿي وئي پر ايئن نه ٿيو

محترمه جي شهادت تي نوجوان ڪاوڙ ۾ هئا ملڪ کي خطرو هو پر پاڪستان جو نعرو لڳايو

عمران خان نوڪري ۽ گهر جا واعدا ڇو پورا نه ڪيا ويا : سنڌ جو اڳوڻو وڏو وزير

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي اڳوڻي وڏي وزير سيد قائم علي شاهه چيو آهي ته بنا ثبوتن جي ڪنهن پارٽي تي پابندي لڳائي وئي تها سان مخالفت ڪنداسين /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 23

سنڌ جو اڳوڻو وڏو وزير سيد قائم علي شاهه

نادرا پاران ڪراچي ۾ هڪ ٻيو ميگا سينٽر کولڻ جو اعلان

نادرا جو نئون ميگا سينٽر کولڻ جون تياريون ڪيون پيون وڃن: ڊائريڪٽر جنرل نادرا

ڪراچي ۾ 6 سالن کان پوءِ نهندڙ ميگا سينٽر اينديڙ ٻن کان اڍائي مهينن ۾ مڪمل ٿي ويندو

ڪراچي (رپورٽر) نادرا جو هڪ ٻيو ميگا سينٽر ڪوليو پيو وڃي جنهن کان پوءِ 3 سڃاڻپ ڪاغذ حاصل ڪرڻ لاءِ شهرين جون ڏکيائيون گهٽجي وينديون تفصيل موجب نادرا جو نئون ميگا سينٽر کولڻ جون تياريون ڪيون پيون وڃن ڊائريڪٽر /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 27

ٺٽي ۾ سنڌياڻي تحريڪ ۽ ڀين جي ريلي، رسول بخش پليجي کي ڀيٽا پيش

سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ طرفان جنگشاهي کان وٺي موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي وئي

ريلي ڪانپوءِ ڪارڪنن رسول بخش پليجي جي مزار تي گلن جي چادر چاڙهي ڪيس سلامي ڏني

رسول بخش پليجي صاحب هميشه پراڻين ۽ فرسوده روايتن کي ٽوڙي نيون روايتون قائم ڪيون : سياني ڏاهري

ٺٽو (رپورٽر) سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ جي ڪارڪنن موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي پنهنجي عظيم قائد رسول بخش پليجي صاحب کي ڀيٽا پيش ڪئي. سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ طرفان جنگشاهي کان وٺي عوامي تحريڪ جي سربراهه قائد انقلاب محترم رسول بخش پليجي صاحب جي آخري آرام گاهه تائين موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 25

ٺٽو: سنڌياڻي تحريڪ ۽ سنڌي گرلس اسٽوڊنٽ تحريڪ ڪارڪنن پاران موٽر سائيڪل ريلي ڪڍي پئي وڃي

مودي سرڪار جون ڪوششون
ناڪام، ڀارت کان آزادي ۽ ڌار وطن
لاءِ سکن جو سڊني ۾ ريفرنڊم

سڊني (م ڊ) آسٽريليا جي شهر سڊني ۾ خالصتان جي آزادي لاءِ ريفرنڊم ڪرايو ويو جنهن ۾ ايڪيهه هزار کان وڌيڪ سکن خالصتان جي قيام لاءِ ووٽ ڪاسٽ ڪيو پرڏيهي ميڊيا موجب، ريفرنڊم ڪرائڻ لاءِ سڀرين پارٽي ڪوششون هڪ ڀيرو ٻيهر ناڪام ثابت ٿيون جنهن بعد اهو آسٽريليا ۾ خالصتان /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 30

وفاقي گهرو وزير راڻا ثناءَ الله جي طبعيت بگڙجي وئي، اسپتال منتقل

وفاقي گهرو وزير جي طبعيت خراب ٿيڻ تي کيس فيصل آباد انسٽيٽيوٽ آف ڪارڊيالوجي نيو ويو

راڻا ثناءَ الله کي بخار ۽ بلڊ پريشر گهٽ ٿيڻ جي شڪايت هئي : ذريعا

فيصل آباد (م ڊ) وفاقي گهرو وزير راڻا ثناءَ جي طبعيت ناسازهڻ تي کيس اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي ذريعن موجب، وفاقي گهرو وزير جي /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 26

آصف علي زرداري پاران لاهور ۾ جلسو ڪرڻ جو فيصلو

پارٽي جي ضلعي صدر اسلم گل پاران شهر جي مختلف علائقن جو دورو

جلسي جي تاريخ جو اعلان جلد ڪيو ويندو : اسلم گل

لاهور (م د) پاڪستان پيپلز پارٽي جي شريڪ چيئرمين ۽ اڳوڻي صدر آصف علي زرداري لاهور ۾ جلسو ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي، پيپلز پارٽي پنجاب /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 29

ٺٽي ۾ پاڻي جي شديد کوٽ، فصل سُوڪهڙي جو شڪار، ڌرڻو، شٽر بند هڙتال

مڪلي بائي پاس وٽ مين نيشنل هاءِ وي تي پاڻي، گئس ۽ بجلي جي کوٽ خلاف ڌرڻو هڻي ڌرڻو هنيو ويو

ڌرڻي سبب ڪراچي، حيدرآباد، ٽنڊي محمد خان، سڄاول ۽ بدين ڏانهن ويندڙ ٽريفڪ معطل ٿي وئي

ٺٽو/مڪلي (نمائندو وٽان) ٺٽي ضلعي ۾ پاڻي جي کوٽ شدت اختيار ڪري وئي، فصل سوڪهڙي جو شڪار، انساني آبادي سميت آب جيوت خطري هيٺ، ٺٽي جي شهرين، سماجي، سياسي پارٽين، واپاري برادري، وڪيل برادري ۽ ڊاڪٽرز /بقايا پڙهو صفحو 2 نمبر 28

لطيف جو پارکو ۽ قومپرست اڳواڻ محمد مٺل حيدري جي پهرئين ورسي ملهائي وئي

نيوجتوئي پرسان مٺل حيدري ڳوٺ ۾ جسقم آريسر ۽ مٺل حيدري يادگار ڪاميٽي پاران تقريب

بهترين استاد ۽ ذرتي امڙ جو باشعور قلم ڌڻي هوجنهن پنهنجي قلم ڪان تلوار جو ڪم ورتو: ساجاهه وند

مٺل حيدري سائين جي ايم سيد جو پيغام سنڌ جي جهرجهنگ ۽ واهڻ وستي پهچايو: سرمد ميراڻي ۽ ٻيا

نوشهروفيروز (رپورٽ:منظور ملڪ) نوان جتوئي پرسان ڳوٺ مٺل حيدري چانڊيو ۾ صحافي، قوم پرست، ليکڪ، استاد، شاهه سائين جي پارکو محمد مٺل حيدري چانڊيو جي پهرين ورسي ملهائي ٿئي، جنهن کي صدارتي خطاب ڪندي جسقم/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 01

نوشهروفيروز: قومپرست اڳواڻ محمد مٺل حيدري چانڊيو جي ورسي ملهائي پئي وڃي

دوڙ يوسي سومرخان جمالي 5 چڪ ۾ وٽرنري اسپتال ڪيترن ئي سالن کان لاوارث بڻيل

سٽ ميل(رپورٽر) تعلقه دوڙ يوسي سومر خان جمالي 5 چڪ ۾ وٽرنري اسپتال ڪئين سالن کان لاوارث بڻيل آهي خبر موجب يوسي سومرخان جمالي ۽ ڀرپاسي وارن علائقن جي مالوند ماڻهن کي سهولت فراهم ڪرڻ لا 5چڪ ۾ هڪ وٽرنري اسپتال جي بلڊنگ تعمير ڪيو ويو ڪيئي سال گذرڻ جي باوجود اسپتال کي ڪر/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 02

سکر جي سنڌو درياهه جي ٻيٽ ۾ قائم قديمي سادو ٻيلا تيرٿ ۾ ميلو شروع

هزارن جي تعداد ۾ هندو برادري سان تعلق رکندڙ مردعورتون ۽ ٻارڙا پهچي ويا

مهاراج جو 160 هون ساليانو ميلو ٻئي ڏينهن به سادو ٻيلا تيرٿ آستان تي جاري رهيو

سکر(رپورٽ ،امداد علي گل ڪلوڙ)سکرجي سنڌو درياهه جي ٻيٽ ۾ قائم قديمي سادو ٻيلا تيرٿ آستان ۾ بابا بنکنڊي مهاراج جو 160 هون ميلو ٻئي ڏينهن به جاري،هزارن جي تعداد ۾ هندو برادري سان تعلق رکندڙ مردعورتون ۽ ٻارڙا پهچي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 14

ناروشاهه روورل هيلٿ سينٽر ۾ معصوم نينگر علاج نه ٿيڻ جي ڪري تڙپي تڙپي فوت

معصوم نينگر اسد پٽ حسن سيال ٽيوب ويل مشين ڪرڻ سبب سخت زخمي ٿي پيو

ڊاڪٽر ۽ عملو موجود نه هجڻ ڪري نينگر زخمن جا سور نه سهندي تڙپي تڙپي فوت ٿي ويو

نوشهروفيروز(رپورٽ:منظور ملڪ) ناروشاهه رورل هيلٿ سينٽر ۾ معصوم نينگر علاج نه ٿيڻ جي ڪري تڙپي تڙپي فوت ٿي ويو وارثن جو ايم ايس ۽ ڊيوٽي انچارج خلاف احتجاج ڪاروايي ڪرڻ جو مطالبو ناروشاهه پرسان ڳوٺ ساجن سيال جو رهواسي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 15

نوشهروفيروز: ڳوٺ ساجن سيال واسي رورل هيلٿ سينٽر خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

ساهتي پرڳڻي جي شهر مورو شهر اندر گلين روڊن رستن ۾ ڊرينج سسٽم جو ڪم هلندڙ

ڪروڙن روپين جي لاڳت سان بجٽ ۾ گهوٽالو ڪري ناقص مٽريل استعمال ڪيو پيو وڃي

ملڪ ڪالوني درس روڊ سنڌ ڪالوني ۽ ٻين ڪچين آبادين جا آيل ترقياتي ڪم نه ٿي سگهيا

ايف آءِ اي نيب اينٽي ڪرپشن سنڌ اندر ڪاروايون ڪري ڪرپٽ آفيسرن جو گهيرو تنگ ڪيو آهي

نوشهروفيروز(ڏ ن) تازويي گذريل برسات بعد ساهتي پرڳڻي جي شهر مورو شهر اندر گلين روڊن رستن ۾ ڊرينج سسٽم ۽ پيورسڙن جو ڪم ٻن هلي رهيو آهي جڏهن ته ڪيترن يي علايقن ۾ ڪم مڪمل ب ٿي چڪو آهي پر سٽم ڦرينڻي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 13

نوشهروفيروز: مختلف ڪالونين ۾ هلندڙ ترقياتي ڪمن جو ڏيک

الخدمت ميڊيڪل سينٽر

ٽنڊوڄام ۾ گردي جي مريضن

لاءِ طبي ڪيمپ لڳائي وئي

ٽنڊوڄام (رپورٽر) الخدمت ميڊيڪل سينٽر ٽنڊوڄام ۾ گردي جي مريضن لاءِ هڪ ڏينهن واري مفت طبي ڪيمپ لڳائي وئي خبر موجب ٽنڊوڄام جي الخدمت ميڊيڪل سينٽر ۾ هڪ ڏينهن لاءِ مفت طبي ڪيمپ لڳائي وئي جنهن ۾ گردي جي بيماري جي ماهر ڊاڪٽر ذوالفقار قائم خاني مريضن جي مفت چڪاس ڪئي ، دعوائون /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 16

ڏوڪري ۾ پاڻي جي ڪوٽ برقرار، ايريگيشن کاتي پاران سونهري ريگوليٽر ۾ پاڻي نه پهچي سگهيو

ڏوڪري تعلقي ۾ هزارين ايڪڙن تي ساريالو فصل پاڻي جي ڪوٽ سبب پوکجي نه سگهيو آهي: آبادگار

غلام حسين سولنگي، نثار احمد چنه، علي بخش، يوسي وڪڙو چيئرمين شڪيل احمد سولنگي مظاهرو ڪيو

هاڻي ايريگيشن کاتو پاڻي نه ڇڏي آبادگارن کي لکين روپين جو نقصان پهچائي رهيا آهن: مظاهرين جون ڳالهيون

ڏوڪري(رپورٽر) ڏوڪري تعلقي ۾ پاڻي جي ڪوٽ برقرار، ايريگيشن کاتي پاران سونهري ريگوليٽر ۾ پاڻي نه پهچي سگهيو، آبادگارن جو احتجاج، ڏوڪري تعلقي ۾ هزارين ايڪڙن تي ساريالو فصل پاڻي جي ڪوٽ سبب پوکجي نه سگهيو /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 03

آل پاڪستان واپڊا هائيڊرو اليڪٽرڪ ورڪرز يونين سکر پاران احتجاجي مظاهرو

جميل احمد ٻرڙو جي بازيابي لاءِ احتجاجي اجلاس بعد سيپڪو ڊويزنل پاران مظاهرو ڪيو ويو

ريجنل وائيس چيئر مين سيد زاهد حسين شاهه، ڏاڏا ديدار حسين، عقيل احمد دايو جي اڳواڻي ۾ ريلي

سکر (رپورٽ ،امداد علي گل ڪلوڙ)آل پاڪستان واپڊا هائيڊرو اليڪٽرڪ ورڪرز يونين سکر پاران سيپڪو ملازم جميل احمد ٻرڙو جي بازيابي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 18

خيرپور پوليس جو ڌوهارين سان مبينا مقابلو، 10 لک انعام يافته ۾ ڌوهاري گرفتار ڪرڻ جي دعوي!

سوڀوديرو ٿاڻي جي حد سگهيون لنڪ روڊ تي ڌوهارين سان مبينا مقابلو ٿي پيو جنهن ۾ گرفتاريون ٿيون

پوليس ڌوهاري فرحان رند پسٽل سان ۽ نفيس عرف پيورند ڪلاشنڪوف سان گرفتار ڪري ورتو آهي:ذريعا

خيرپور (رپورٽر) خيرپور پوليس جو ڌوهارين سان مبينا مقابلو، 10 لک انعام يافته ۾ ڌوهاري گرفتار ڪرڻ جي دعوا ڪيس داخل . تفصيل موجب خيرپور پوليس سوڀوديرو ٿاڻي جي حد سگهيون لنڪ روڊ تي ڌوهارين سان مبينا مقابلو ٿي پيو ايس ايڇ او ٿاڻي سوڀوديرو امير علي چانگ مطابق سگهيون لنڪ روڊ تي ڌوهه جي ارادي سان بيٺل ڌوهارين سان مخفي اطلاع ملڻ تي مقابلو/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 17

سرحد پرسان پوليس چڙهائي بعد، زمين جي معاملي تان ٻن پائرن ۾ چڪتاڻ، هڪ ڌر جو احتجاج

هڪ پاءُ جو ٻئي پاءُ خلاف پاڪ ڪتاب کڻي احتجاج، پوليس اهلڪار پاءُ مٿان زمين مٿان قبضي جا الزام

ڳوٺ محمد عثمان مهر واسي پيرسن گورو عرف گهرام مهر، علي عباس، مولابخش، مائي عوران احتجاج ڪيو

فرمان، جان محمد، عبدالمجيد، ۽ ٻين اسانجي 30 ويسا زمين مٿان زبردستي قبضو ڪيو آهي: مظاهرين جو الزام

سرحد(غلام عباس مهر) سرحد پرسان پوليس چڙهائي بعد، زمين جي معاملي تان ٻن پائرن ۾ چڪتاڻ هڪ پاءُ جو ٻئي پاءُ خلاف پاڪ ڪتاب کڻي احتجاج. پوليس اهلڪار پاءُ مٿان زبردستي زمين مٿان قبضي جا الزام. انصاف نه ٿيڻ جي صورت ۾ پاڻ کي باهه ڏئي ساڙڻ جو چتاءُ. خبرموجب سرحد پرسان ڳوٺ محمد عثمان مهر واسي پيرسن گورو عرف گهرام مهر، علي عباس، مولابخش،/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 19

سرحد: ڳوٺ محمد عثمان مهر واسي احتجاج ڪري رهيا آهن

بدين ۾ ٽي جو اڳهه ته آسمان سان

ڳالهيون ڪرڻ لڳو، اختياريون

خاموش تماشائي بڻيل

بدين (رپورٽر) بدين ۾ ٽي جو اڳهه ته آسمان سان ڳالهيون ڪرڻ لڳو، اختياريون خاموش تماشائي بڻيل/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 21

گهوٽڪي جو نوجوان پنجاب جي شهر اوڪاڙا ۾ ٽرين مان ڪري فوت ٿي ويو

25 سالا نوجوان نويد احمد پيو ٽرين ۾ بسڪٽ، بوتلون وڪرو ڪري گذر ڪندو هيو

نويد احمد جو لاش پنجاب ريلوي پوليس ضروري ڪاروائي بعد گهوٽڪي ڏانهن روانو ڪري ڇڏيو

عاطپور(رپورٽ:اسلم مهر) گهوٽڪي جو نوجوان پنجاب جي شهر اوڪاڙا ۾ ٽرين مان ڪري فوت ٿي ويو. 25 سالا نوجوان نويد احمد پيو ٽرين ۾ بسڪٽ، بوتلون وڪرو ڪري /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 20

خانپورمهر ويجهو ڳوٺ سخيرو ملڪ ۾ زمين ۽ وڻ ڪرڻ تان جهيڙو، 6 زخمي

ملڪ ۽ پتافي برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو، ٽن عورتن سميت 6 ڄڻا زخمي ٿي پيا

محمد بخش ملڪ، صحبت ملڪ، احمد، مائي گل خاتون، گل بري، مائي آسم ملڪ زخمي

خانپورمهر(رپورٽ:آفتاب سيال) خانپورمهر ويجهو ڳوٺ سخيرو ملڪ ۾ زمين ۽ وڻ ڪرڻ تان ملڪ ۽ پتافي برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو، ٽن/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 22

خانپورمهر: ڳوٺ سخيرو ملڪ واسي انصاف لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

خانواهڻ ۾ سول سوسائٽي سميت مختلف برادرين پاران صدام لاشاري جي قتل خلاف احتجاج

صدام لاشاري جي قتل ۽ هنگورجا مان اغوا ٿيل نينگر جعفر پتوجي بازيابي لاءِ احتجاج ڪيو ويو

سيد جاني شاهه، غلام حسين چانگ، بچل هنگورو، قاضي اياز عالم، ظفر گهانگهرو پاران مظاهرو

هنگورجا مان اغوا ٿيل نينگر کي اغوا ٿئي اڍائي مهينا گذري ويا آهن پوليس بازياب ڪرائي نه سگهي

خانواهڻ (رپورٽ:عاجز امتياز نوح پوٽو) سياسي، سماجي ۽ سول سوسائٽي سميت مختلف برادرين، اديبن ۽ صحافين پاران ٿل جي سوشل ورڪر صدام لاشاري جي ناحق قتل ۽ هنگورجا مان اڍائي مهينا اڳ اغوا ٿيل نينگر جعفر پتوجي بازيابي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 04

خانواهڻ: صدام لاشاري واقعي خلاف سماجي اڳواڻ احتجاج ڪري رهيا آهن

ڪنڊڪوٽ ۾ الينس انٽر

نيشنل ينگ سوشل رفارمرس

طرفان سيمينار منعقد

ڪنڊڪوٽ (رپورٽر) ڪنڊڪوٽ ۾ الينس انٽر نيشنل ينگ سوشل رفارمرس جي طرفان سيمينار منعقد ڪيو ويو/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 05

دادو ۾ ڊسٽرڪٽ هاءِ ويزروس ۾ 75 ڪروڙ روپين جون 121 ترقياتي اسڪيمون بااثرن حوالي

اسڪيمون بااثر ٺيڪيدارن ۽ سياسي ماڻهن کي غير قانوني طور ٺيڪا ڏيڻ جو انڪشاف ٿيو آهي

هاءِ ويزروس ۾ غير قانوني طور ٺيڪا ۽ چار پنج ڪمپنين کي رشوت عيوض وڏي ريٽ تي ڏئي ڇڏيا

عدالت لاڳاپيل عملدارن کي نوٽيس جاري ڪندي 8 جون 2023 تي رڪارڊ سميت عدالت ۾ طلب ڪري ورتو

دادو(ذ ن) دادو ۾ ڊسٽرڪٽ هاءِ ويزروس ۾ 75 ڪروڙ روپين جون 121 ترقياتي اسڪيمون بااثر ٺيڪيدارن ۽ سياسي ماڻهن کي غير قانوني طور ٺيڪا ڏيڻ جو انڪشاف ٿيو آهي... 8 جون تي عملدار سيشن ڪورٽ طلب. دادو/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 23

شهدادڪوٽ شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين، ڦرن جي وڌندڙ واقعن خلاف آل پارٽيز ڪانفرنس منعقد

شهر ۾ وڌندڙ بد امني. اسٽريٽ ڪرائيم . موبائل جي ڦرلٽ موٽر سائيڪلن جون چوريون وڌڻ تي ڪاوڙ

اي سيڪشن پوليس شهر ۾ ڌوهارين کي کليل ڇوٽ ڏيئي ڇڏي آهي، پوليس واقعن جي ذميوار آهي: ساجاهه وند

ذميواري کي محسوس ڪندي اي سيڪشن پوليس خلاف لڳاتار جدوجهد جو مرحلو هلائڻ جو فيصلو ڪيو ويو

شهدادڪوٽ (ڏ ن) شهدادڪوٽ شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين، ڦرن جي وڌندڙ واقعن خلاف اسلامي تحريڪ شهدادڪوٽ پاران آل پارٽيز ڪانفرنس (اي پي سي) ڪوٺائي وئي، تحريڪ پاران شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چورين، ڦرن جي واقعن ۽ سيد غلام سرور شاهه نقوي جي ... امام/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 06

مهانگائي، غربت ۽ بيروزگاري هر ڪنهن لاءِ مسئلا پيدا ڪري ڇڏيا آهن: خبيب تسليم

سنڌ ۾ تعليمي خرچ نه هجڻ سبب 2 ڪروڙ کان وڌيڪ ٻارڙا تعليم پرائڻ کان محروم آهن

اسڪولن ۾ ڪتاب، اسڪول بيگز، ڪاپيون نه هجڻ سبب ٻارڙا احساس ڪمتري جو شڪار آهن

سکر (رپورٽ ،امداد علي گل ڪلوڙ) شيد ويلفيئر ايسوسي ايشن جي اڳواڻ خبيب تسليم چيو آهي ته مهانگائي، غربت ۽ بيروزگاري هر ڪنهن لاءِ مسئلا پيدا ڪري ڇڏيا آهن ٻارڻ جي تعليم به والدين تي بار بڻجي رهي آهي تعليمي خرچ/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 25

نوشهروفيروز ۾ صوبائي وزير ماحوليات جي هدايتن تي گدلاڻ جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان ريلي

ڊائريڪٽر جنرل سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي نعيم احمد مغل جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي گشت ڪيو ويو

هاءِ اسڪول ڪنڊيارو کان حيدري چوڪ تائين ماحولياتي گدلاڻ جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان ريلي ڪڍي وئي

پلاسٽڪ جي وڌندڙ استعمال سبب ماحولياتي آلودگي خطرناڪ حد تائين وڌي رهي آهي: ريلي جي اڳواڻن جون ڳالهيون

نوشهروفيروز (رپورٽ:منظور ملڪ) صوبائي وزير ماحوليات، موسمياتي تبديلي ۽ ساحلي ترقي، بورڊز ۽ يونيورسٽيز محمد اسماعيل راهو ۽ ڊائريڪٽر جنرل سنڌ انوائرمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي (SEPA)نعيم احمد مغل ۽ سيپا شهيد/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 07

نوشهروفيروز: ماحول جي عالمي ڏينهن جي موقعي تي نڪتل ريلي جو ڏيک

جهمپير ۽ ان جي آسپاس جي

علائقن ۾ چوپائي مال ۾ وچرنڌڙ

بيماري سبب پريشانيون

ٺٽو(رپورٽر) جهمپير ۽ ان جي اسپاس جي علائقن ۾ چوپائي مال ۾ وچرنڌڙ بيماريون ڦهلجڻ ڪري مال مرڻ لڳو، ڀاڳئين کي مٿي تي هٿ اچي ويا، چوپائي مال جي پالنا کاتي ڪوب تحرڪ نه ورتو ان سلسلي ۾ جهمپير ۽ ان جي اسپاس جي علائقن ڪڏايون، امير پير، گهنڊڙي، لطيف چانگ، ڳوٺ علي محمد سومرو، ڦوٽو درس، /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 08

ٽنڊو مستي لڳ ڳوٺ ٽنڊو مستي ريلوي واسي خاصخيلي برادري پاران احتجاجي مظاهرو

ڳوٺ جي بااثر وڏيري ۽ ڪوٽڏيجي پوليس جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

ڪومل ڏيءَ گاجي خان کي زبردستي اغوا ڪري زبردستي نڪاح مٿان نڪاح ڪري ڇڏيو:الزام

نوٽيس وٺي شفاف نموني انڪوائري ڪرائي اسان کي انصاف ۽ تحفظ فراهم ڪيو وڃي: ڳالهيون

ٽنڊو مستي (رپورٽر)ٽنڊو مستي لڳ ڳوٺ ٽنڊو مستي ريلوي واسي خاصخيلي برادري جي عورتن جو ٽنڊڙي ٻارڙن سميت ڳوٺ جي بااثر وڏيري ۽ ڪوٽڏيجي پوليس جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو ان موقعي تي احتجاجي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 24

ٽنڊومستي: ڳوٺ ٽنڊومستي واسي عورتون بااثر خلاف احتجاج ڪري رهيون آهن

خيرپور بنگلي شهر جي رهواسڻ

سلمي شاهه پاران پيار جي پرڻي

بعد احتجاجي مظاهرو

خيرپور (رپورٽر) خيرپور بنگلي شهر جي رهواسڻ سلمي شاهه خيرپور شهر جي رهواسي مدد علي اڄڻ سان سکر جي عدالت ۾ پيار جو پرڻو ڪري ڇڏيو، پيار پرڻو ڪندڙ جوڙي صحافين آڏو دانهيندي چيو ته 18 ڏينهن اڳ اسان سکر جي عدالت ۾ رضا خوشي سان پيار جو پرڻو ڪيو آهي جنهن تان ناري سلمي جا وارث ڏمري پيا آهن ڪوٽڏيجي ٿاڻي تي ناري کي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 27

جوهي شهر مستوئي محلي جي رهواسڻ پاران مڙس جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو

مسمات فوزيه پنهنجي امڙ پير سن عورت امام زادي سان گڏ جي احتجاجي مظاهرو ڪيو

نذير عرف مورجي تشدد ۽ تيزاب هاري جان ڪان مارڻ جون ڌمڪيون ڏئي رهيو آهي: عورت

جوهي (رپورٽر) جوهي شهر مستوئي محلي جي رهواسڻ مسمات فوزيه پنهنجي امڙ پير سن عورت امام زادي سان گڏ جي پنهنجي مڙس نذير عرف مورجي تشدد ۽ تيزاب هاري جان کان مارڻ جون ڌمڪيون ڏيڻ خلاف احتجاجي مظاهرو ڪندي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 26

جوهي: مستوئي محلا واسي عورت امڙ سان گڏجي مڙس خلاف احتجاج ڪري رهي آهي

شهدادڪوٽ ۾ صحت کاتي جي ملازمن جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي پاران احتجاجي مظاهرو

صحت کاتي جي پيرا ميڊيڪل عملي پاران جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي جي سڏ تي مظاهرو ڪيو ويو

پروفيشنل الائونس نه ملڻ ڊاڪٽرن جو پروموشن نه ٿيڻ خلاف ٻانهن ۾ ڪاريون پٽيون ٻڌي ريلي ڪڍي وئي

سنڌ حڪومت 2011 کان وٺي صحت کاتي جي ملازمن جا مسئلا حل نه پئي ڪري: اظهر سيال، رياض پٽو

شهدادڪوٽ (د ن) شهدادڪوٽ ۾ صحت کاتي جي ملازمن جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي جي سڏ تي مطالبن جي مڃتا لاءِ او پي ڊي جو بائيڪاٽ ڪري احتجاج ڪيو ويو. شهدادڪوٽ ۾ صحت کاتي جي پيرا ميڊيڪل عملي پاران جوائنٽ ايڪشن ڪاميٽي جي سڏ تي سروس اسٽڪچر، پروفيشنل الائونس نه ملڻ ڊاڪٽرن جو پروموشن نه ٿيڻ خلاف ٻانهن ۾ ڪاريون پٽيون ٻڌي او پي ڊي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 09

سکر پوليس جي اهلڪارن جا هڪ ئي رات ۾ 2 الڳ الڳ مبينا مقابلا، 2 ڌوهاري گرفتار

زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعوي! ساڄي ٽنگ ۾ گوڏي هيٺان گولي هڻڻ وارو رڪارڊ برقرار

سکر ايئرپورٽ ٿاڻي جي حد بچاءُ بند وٽ پوليس ۽ ڌوهارين وچ ۾ مقابلو ٿي پيو: ايس ايس پي ترجمان

پوليس جي جوابي ڪارروائي ۾ هڪ ڌوهاري غلام شبير ميراڻي کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪري ورتو

سکر (رپورٽ ،امداد علي گل ڪلوڙ) سکر پوليس جي توبچي اهلڪارن جا هڪ ئي رات ۾ 2 جدا جدا مبينا مقابلا. ٻن چڻن کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعوي! ساڄي ٽنگ ۾ گوڏي هيٺان گولي هڻڻ وارو رڪارڊ برقرار، خبرموجب سکر پوليس پاران مبينا مقابلن وارو سلسلو جاري آهي. سکر پوليس جي توبچي بڻيل پوليس اهلڪارن هڪ ئي رات ۾ 2 مبينا مقابلا ڪري ٻن/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 28

رسول بخش پليجي کي سنڌ مان پورهيت عوام ورسي تي ڀيٽا پيش ڪندا: رحمان نهڙيو

قوم جي عظيم انقلابي اڳواڻ رسول بخش پليجي کي جنگشاهي ۾ گڏ ٿي سرخ سلام پيش ڪندا

عوامي تحريڪ جي اڳواڻن رحمان نهڙيو مارو قاسماڻي پارو ڪولهي ۽ ٻين ٺٽون ڪوٽ ۾ دعوتون ڏنيون

ٺٽون ڪوٽ (رپورٽر) 7 جون سنڌ جو قومي ڏينهن آهي ان موقعي تي سموري سنڌ مان پورهيت عوام سنڌي قوم جي عظيم انقلابي اڳواڻ رسول بخش پليجي کي جنگشاهي ۾ گڏ ٿي سرخ سلام پيش ڪندا اچو ته هڪ ڏينهن لاءِ پنهنجا /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 29

خانگڙهه سب ڊويزن جي واهن ۾ پاڻي جي ڪوٽ خلاف آبادگارن جي ريلي

بمبلي واهه، لٽ مائينر، مبارڪپور مائينر، مهرو واهه، بخاري مائينر ۾ پاڻي جي ڪوٽ برقرار

خانگڙهه سب ڊويزن جي واهن ۾ پاڻي جي ڪوٽ سبب آبادگار فصل پوکي نه سگهيا آهن:مظاهرين

هزارين ايڪڙ زمين بنجر بڻجي رهي آهي جاٽايل واهن ۾ پاڻي جي هٿراڌو ڪوٽ پيدا ڪئي وئي آهي

خانپورمهر(آفتاب سيال) خانگڙهه سب ڊويزن جي واهن ۾ پاڻي جي ڪوٽ خلاف آبادگارن جي ريلي خانپورمهر جي نروباغ چوڪ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو، خانگڙهه سب ڊويزن جي واهن بمبلي واهه، لٽ مائينر، مبارڪپور مائينر، مهرو واهه، بخاري مائينر ۾ پاڻي جي ڪوٽ خلاف آبادگارن شاهپورمهر کان ريلي ڪڍي خانپورمهر جي نروباغ روڊ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو ان موقعي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 10

خانپورمهر: خانگڙهه سب ڊويزن جي واهن ۽ شاخن ۾ پاڻي ڪوٽ خلاف آبادگار احتجاج ڪري رهيا آهن

شاهه لطيف لوڪل گورنمينٽ

ايمپلائيز يونين يونٽ ڪنڊيارو

جو اجلاس ٿي گذريو

ڪنڊيارو (رپورٽر) شاهه لطيف لوڪل گورنمينٽ ايمپلائيز يونين يونٽ ڪنڊيارو جو اجلاس ٿي گذريو اجلاس ۾ يونٽ ڪنڊيارو جي سرپرست اعلي اياز حسين چنو يونٽ ڪنڊيارو جي صدر حسنين احمد جوکيو پريس سيڪريٽري عرفان علي سومرو سميت يونين جي ٻين عهديدارن ۽ ميمبرن شرڪت ڪئي اجلاس ۾ ملازمن جا جائز /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 11

ٺٽي ۽ مڪلي شهر سميت مختلف شهرن ۾ چوري جون وارداتون عروج، احتجاج

دبئي شاپنگ سينٽر جي سامهون بيٺل مڪلي جي رهواسي جي موٽر سائيڪل چوري

سيف سٽي پروجيڪٽ هيٺ لڳل سي سي ٽي وي فوٽيج ڪيمرائون لڳائڻ باوجود چوريون

شهرين غلام مصطفيٰ جي اڳواڻي ۾ ساڪرو روڊ تي مظاهرو ڪري ٽائرن کي باهيون ڏئي ڌرڻو هنيو

ٺٽو (رپورٽ:جاويد لطيف ميمڻ) ٺٽي ۽ مڪلي شهر سميت ضلعي جي مختلف شهرن ۾ چوري جون وارداتون عروج تي آهن. گذريل رات ٺٽي ضلعي جي هيڊڪوارٽر مڪلي جي غلام الله روڊ تي دبئي شاپنگ سينٽر جي سامهون بيٺل مڪلي جي رهواسي جي موٽرسائيڪل چور چوري ڪري رفوچڪر موٽر سائيڪلن جي چوري جو سلسلو لاڳيتو جاري آهي. پوليس کاتي پاران سيف/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 30

ٺٽو: وڌندڙ بدامني خلاف شهري روڊ بند ڪري احتجاج ڪري رهيا آهن

عوامي تحريڪ جي مرڪزي

نائب صدر پاران رسول بخش

پليجي جي ورسي لاءِ دورا

ڏوڪري(رپورٽر) عوامي تحريڪ جي مرڪزي نائب صدر ايڊووڪيٽ ساجد مهيسر ، ضلعي صدر علي حسن وڪو، ذوالفقار ميراڻي ۽ علي رضا جلباڻي پاران رسول بخش پليجي جي ورسي جي تقريب ۾ شرڪت لاءِ ڏوڪري ۾ دعوتون ڏنيون عوامي تحريڪ جي وفد پاران 7 جون تي ٿيندڙ رسول بخش پليجي جي ورسي جي/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 32

ڪنڊڪوٽ واپڊا هيڊرو يونين لاڙڪاڻي ڊويزن جي سڏ تي آفيسن جي تالا بندي

اغوا ٿيل واپڊا ملازمن جميل احمد ٻرڙو، آصف آرائين جي بازيابي لاءِ مظاهرو ڪيو ويو

فقير سڪندر باحڪاڻي جي اڳواڻي ۾ آفيسن جي تالا بندي ڪري احتجاجي مظاهرو ڪيو

ڪنڊڪوٽ(غالب بلوچ) ڪنڊڪوٽ واپڊا هيڊرو يونين لاڙڪاڻي ڊويزن جي سڏ تي آفيسن جي تالا بندي ڪري احتجاجي مظاهرو ڪيو جي اغوا ٿيل واپڊا ملازمن جميل احمد ٻرڙو، آصف آرائين جي بازيابي لاءِ صبح کان احتجاجن پوري ضلعي /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 33

پ پ پ قيادت پاران دادو ضلعي ڪائونسل لاءِ سيد محمد شاهه چيئرمين نامزد

ميونسپل ڪاميٽي دادو جي لاءِ چيئرمين پير دانش علي کي نامزد ڪيو ويو آهي

پارٽي ورڪرن ووٽرن پاران منتخب ڪيل اميدوارن کي مبارڪون ڏيڻ جو سلسلو جاري

دادو(عزيزالله خاصخيلي) پ پ پ قيادت پاران دادو ضلعي ڪائونسل لاءِ اڳتوايم پي اي سيد محمد شاهه چيئرمين ۽ شير محمد چانڊيو وائيس چيئرمين جڏهن ته ميونسپل ڪاميٽي دادو جي لاءِ چيئرمين پير دانش علي ۽ وائيس چيئرمين خالد /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 34

شهدادڪوٽ ۾ 5 جون ماحوليات جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان سماجي تنظيم پاران ريلي

تعلقه اسپتال کان جمع خان ڪرل چوڪ تائين هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي ريلي ڪڍي گشت ڪيو ويو

غفار پندراڻي، ايم ايس ڊاڪٽر صديق ڪهاوڙ، ڪي بي منگي، رياض پٽو، وهاب پندراڻي جي اڳواڻي ۾ گشت

پنهنجي ماحول کي انسان دوست بڻائڻ لاءِ انفرادي ۽ اجتماعي ڪردار ادا ڪرڻ گهرجي: سماجي اڳواڻن پاران ڳالهيون

شهدادڪوٽ (شاهد اعوان) شهدادڪوٽ ۾ 5 جون ماحوليات جي عالمي ڏينهن جي حوالي سان سماجي تنظيم اين ڊي ايس پاران پاٿ فائينڊر جي تعاون سان تعلقه اسپتال کان جمع خان ڪرل چوڪ تائين هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي غفار پندراڻي، ايم ايس ڊاڪٽر صديق ڪهاوڙ، ڪي بي منگي، رياض پٽو، وهاب پندراڻي، رضيه چانڊيو، شائسته پندراڻي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي وئي، /بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 12

گوڙانو، ڏڪڙچو توڙي ٿر ڪول جي سوين متاثر عورتن، ٻارڙن پاران احتجاجي مظاهرو

متاثرن ٻيهر بحالي جي واضع ۽ شفاف پاليسي نه جڙڻ، سماجي ۽ ماحولياتي اثرات لاءِ احتجاج

ماڻهن کي روزگار نه ملڻ توڙي ٻين مطالبن جي مڃتا لاءِ نهڻ اُس ۾ ڌرڻو هڻي سخت نعريبازي ڪئي

ڪمپنين زوري زبردستي ڊيم ٺاهي اسان جي زمينن کي خراب ڪيو آهي، معاملي جي جاچ ڪرائي وڃي: مطالبو

اسلام ڪوٽ (رپورٽ:صادق بجير) گوڙانو، ڏڪڙچو توڙي ٿر ڪول جي سوين متاثر عورتن، ٻارڙن توڙي نوجوانن زمين، روزگار جا ذريعا متاثر ٿيڻ جي مد ۾ رائلٽي نه ڏيڻ، متاثرن ٻيهر بحالي جي واضع ۽ شفاف پاليسي نه جڙڻ، سماجي ۽ ماحولياتي اثرات جي جائزي واريون تحقيقي رپورٽون پڌريون نه ڪرڻ، گوڙانو ۽ ڏڪڙچو ۾ زهريلي پاڻي جي ڇوڙ، ڪانٽين مان نڪرندڙ زير زمين/بقايا پڙهو صفحو 3 نمبر 31

*** روزاني سنڌيار سکر پبلشر اي حسين، سم پرنٽنگ پريس بي آر ٽاور چندريگر روڊ ڪراچي مان ڇپرائي سکر آفيس گهر نمبر سي 92، دهلي مسلم هائوسنگ سوسائٽي ايئرپورٽ روڊ سکر مان پڌري ڪئي وئي***

ايڊيٽر: اعجاز مهر

روزاني سنڌيار

Daily SINDHYAR
www.dailysindhyar.com

اڱارو 06 جون 2023ع

ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ جي 'انتظامي اهليت' جو سوال

ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ جي حوالي سان هر سال وانگر هن مالي سال دوران به سنڌ جي منتظمين جي ڪارڪردگي انتهائي ناقص رهي آهي. پر مجال آهي جو سنڌ جو انتظامي سربراهه معاملي جو نوٽيس وٺي لاڳاپيل وزارتن ۽ کاتن کان ڪو پڇاڻو ڪري، ويتر ان نا اهليءَ جو دفاع ڪندي تشريحون ۽ تاويلون پيش ڪيون پيون وڃن. خبرون آهن ته سنڌ حڪومت جا مختلف کاتا هلندڙ مالي سال جي 11 مهينن دوران جاري ٿيل بجيٽ جو به صرف 62 سيڪڙو خرچ ڪري سگهيا آهن. ترقياتي رٿائن لاءِ سنڌ حڪومت طرفان ڪل 459 ارب روپيا رکيا ويا هئا، جنهن مان خزاني واري کاتي 75 سيڪڙو رقم جاري ڪئي ۽ ان جاري ٿيل رقم 346 ارب رپين مان ان ترقياتي بجيٽ جي صرف 62 سيڪڙو رقم، يعني 214 ارب رپيا خرچ ٿي سگهيا.

هونئن ته سنڌ جي نامي گرامي 'پٽر هضم _ لڪڙ هضم' بيوروڪريسي جي ڏاڪ گهڻي تيز ٿي هلي، پر اها تيزي صرف غير ترقياتي بجيٽ لاءِ آهي. ترقياتي بجيٽ ترقياتي اسڪيمن تي خرچ ڪرڻ ۾ گوٽنات جاري هوندي آهي. هلندڙ مالي سال دوران ترقياتي اسڪيمن تي خرچ ڪرڻ جي حوالي سان سڀ کان وڌيڪ نا اهليءَ جو مظاهرو ماحوليات کاتي ڪيو، جيڪو جاري ٿيل بجيٽ جو به 31 سيڪڙو مس خرچ ڪري سگهيو آهي. ماحوليات کاتي جي اهڙي ڪارڪردگيءَ جون واڌايون ڪير وصول ڪندو؟ ان کان پوءِ ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ ۾ ٻيون ۽ ٽيون نمبر صحت ۽ تعليم کاتي جو آهي، جيڪي ترتيبوار 52 ۽ 62 سيڪڙو ترقياتي بجيٽ مس خرچ ڪري سگهيا آهن. مجموعي طور تي حساب لڳايون ته مختص ڪيل ڪل بجيٽ 459 رپين مان 214 ارب رپيا ترقياتي اسڪيمن تي خرچ ٿيڻ جو مطلب آهي ته هلندڙ مالي سال جي 26 مئي تائين صرف 46 سيڪڙو رقم خرچ ٿي سگهي آهي. ٻين لفظن ۾ ائين چئجي ته سنڌ جي بيوروڪريسي جي نا اهليءَ سبب 54 سيڪڙو بجيٽ خرچ ٿي نه ٿي سگهي. جڏهن اڌ کان وڌيڪ ترقياتي بجيٽ خرچ ٿي نه ٿي سگهي ته اهڙي ڪارڪردگيءَ کي ڪهڙو نالو ڏجي! اسان ان راءِ جا آهيون ته ترقياتي بجيٽ خرچ نه ڪرڻ سنڌ جي ترقيءَ کي روڪڻ جي مترادف آهي. هڪ ته اڳ ئي اهي بهانا هوندا آهن ته فنڊ ناهن ۽ جڏهن فنڊ ملندا آهن ته پوءِ به انهن کي خرچ ڪرڻ ۾ نا اهليءَ جو مظاهرو ڪيو ويندو آهي. سنڌ جي منتظمين جون گڊ گورننس جي حوالي سان دعوائون اڪين تي، پر اها ڳالهه سمجهڻ جي ضرورت آهي ته حڪومتي کاتن جي مجموعي ڪارڪردگيءَ سان ئي گورننس جو پروفائل جڙندو آهي. ۽ جڏهن کاتا سڄي سال ۾ اڌ کان وڌيڪ ترقياتي بجيٽ خرچ ڪرڻ جي اهليت نه رکندا هجن، ان ڪارڪردگيءَ سان گورننس جو ڪهڙو پروفائل جڙي ٿو، اهو سمجهڻ مشڪل نه آهي. ترقياتي بجيٽ خرچ ڪري نه سگهڻ جي نا اهلي صرف هڪڙي سال جي نه آهي، هر سال ائين ٿيندو آهي پر انهن کاتن جي ذميوارن کان پڇاڻو نه ڪيو وڃي. هڪ ته خزاني واري کاتي 25 سيڪڙو ترقياتي بجيٽ جاري ٿي نه ڪئي، باقي جيڪا رقم جاري ڪئي وئي اها به پوريءَ ريت خرچ نه ڪئي وئي. سنڌ جو انتظامي سربراهه رڳو هر ٽن مهينن جي ڪارڪردگي رپورٽ وٺي ته گهٽ ۾ گهٽ اها حالت نه رهي. جيڪڏهن 'چيڪ اينڊ بئلنس' نه هوندو، خود احتسابيءَ جو طريقو نه هوندو ته ڪارڪردگي ڪيئن بهتر ٿيندي؟ اسان سمجهون ٿا ته ترقياتي بجيٽ رڳو ان ڪري نٿي خرچ ڪئي وڃي، جو بيوروڪريسي سمجهي ٿي ته ڪٿي اها احتسابي ادارن جي پڪڙ ۾ نه اچي وڃي، چو ته ڪرپشن جو هيراڪ اهو ڪامورڪو ڪڙم نه ڪرپشن کان پاڻ پلي نه سگهندو ان ڪري اهو خوف ۾ ترقيءَ کي روڪي سنڌ جي عوام کي سزا ڏيئي رهيو آهي. اڌ کان وڌيڪ ترقياتي بجيٽ خرچ نه ڪري سنڌ جي ترقيءَ واري عمل کي روڪڻ انتهائي ڳنڀيرتا جوڳو آهي. ان ڪري سنڌ جي انتظامي سربراهه کي اهڙي ڪارڪردگيءَ جو نوٽيس وٺڻ گهرجي.

سنڌ جي تاريخ ۽ ان سان ٿيندڙ بي انصافيون

طفيل مگسي

قومي تاريخ ۽ علائقائي تاريخ و صوبائي تاريخ نويسي ٻئي الڳ الڳ بنياد تي جڙندي آهي. قومي تاريخ جيڪا بحيثيت قوم جو گڏيل سياسي، معاشي، سماجي ۽ ارتقائي تاريخ جو احساس ڪندي آهي ۽ ان تحقيق جي نتيجي ۾ قومي هيرو تاريخ ۾ جٽني ريت ابرن ٿا. قومي تحريڪن کي علائقائي مفادن کان الڳ رکي ڪري ڏٺو ويندو آهي جنهن ۾ قوم هڪ اهم عنصر جي طور تي ابري ٿي. جڏهن ته علائقا ۽ قوميتون حقيقي بنياد تي هونديون آهن ان جي پيٽ ۾ علائقائي يا صوبائي تاريخ قوم. کان الڳ ٿي ڪري پنهنجي تاريخ کي قوميت جي بنيادن تي جوڙي ٿي ۽ علائقائي سياست .معشيت ۽ ثقافتي وسماجي سرگرمين کي اجاگر ڪري ٿي.ان تاريخ نويسي ۾ صوبائي يا علائقائي شخصيتون الڳ ريت ڪان ابرن ٿيون ۽ انهن جا ڪارناما صوبي يا علائقي جي ماڻهن جي لاءِ فخر جو سبب هوندا آهن. قومي وعلائقائي تاريخ روين ۽ لاڙن کي جنم ڏين ٿيون يعني هڪ قومي سڃاڻپ کي اپاري ٿي ته ٻئي انهيءَ کي مضبوط ڪري ٿي. انهن ٻنهي تاريخن ۾ ان وقت اجا به ٽڪراءُ وڌي وڃن ٿا ته جڏهن قومي تاريخ نٽين هجي ۽ علائقائي تاريخ پراڻي هجي. مقصد ته اهو فرق يا ڏوري ان وقت اجا وڌيڪ مسئلا پيدا ڪري ٿي جڏهن قومي تاريخ کي سياسي تسلط جي لاءِ استعمال ڪيو وڃي ۽ ان جي وسيلي علائقائي سڃاڻپ ۽ امتياز کي پسمنظر ۾ ڌڪيو وڃي. يا ان کي ڪمزور ڪيو وڃي يا ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي. قومي ۽ علائقائي تاريخون ان وقت به پاڻ ملهائينديون آهن جڏهن ڪنهن ملڪ جا علائقا پنهنجي الڳ جغرافيائي لساني ۽ ثقافتي سڃاڻپ رکندا هجن ۽ انهن کي رياست جي ڏاڍ ۽ تشدد جي وسيلي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي وڃي ۽ ان کي پاڻ ۾ زبردستي پويو وڃي. ان پسمنظر ۾ جيڪڏهن اسان پاڪستان ۾ قومي ۽ علائقائي تاريخ تي نظر وجهون ٿا ته اسان کي پتو پوي ٿو ته پاڪستان جي قيام جي وقت ان جا پنج صوبا پنهنجي الڳ بنياد تي الڳ حيثيت رکندا هئا. پاڪستان جو بحيثيت ملڪ وقوم جي بلڪل نئون وجود هو.ان ڪري جڏهن هن ڳالهه تي زور ڏنو ويو ته پاڪستاني قوميت علائقائي يا صوبائي قوميت کان وڌيڪ اهم ۽ برتر آهي ۽ ان جي لاءِ ضروري آهي ته علائقائي فرق کي ختم ڪري ان کي هڪ قوم ۾ ملائي ڇڏجي ته ان جو ردعمل صوبن ۾ ڪاوڙ وارو ٿيو جڏهن صوبائي سڃاڻپ کي رد ڪري تعصب ۽ صوبي پرستي جي طور تي منفي انداز ۾ استعمال ڪيو ويو ته علائقي جي ماڻهن ۾ ان جي سبب کان محرومي جو احساس ۽ ڏک وڪاوڙ جي جذبن جنم ورتو

سنڌ جي تاريخ نويسي پاڪستان جي سياسي حالتن ۽ انهن جي لاهن چاڙهن ۽ تبديلين جي آرسي آهي. جيئن جيئن ملڪي و قومي حالتون بدلبيون ويون.ان ريت سان سنڌ جي تاريخ نويسي جا لاڙا ۽ نظريا بدلبا ويا ۽ ان مرحلي تي اها ڳالهه ذهن ۾ رکڻ ضروري آهي ته ورهاست جي وقت سنڌ ٻين صوبن جيان ٻن حصن ۾ ورهايل نه هئي. جيئن بنگال ۽ پنجاب ۽ نه ئي سرحد جيان ته جتي پٺاڻ قبيلا سرحد ۽ افغانستان يعني ٻنهي هنڌن تي موجود آهن.

سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ هن ڳالهه تي زور ڏنو ويندو رهيو آهي ته پاڪستان جي قيام جي جدوجهد ۾ سنڌ جو نهايت ئي اهم رهيو آهي. مثلا 1938ع ۾ ڪراچي ۾ صوبائي مسلم ليگ هڪ آزاد مسلمان رياست جي قيام جي لاءِ ريزولوشن پاس ڪيو جنهن کي شيخ عبدالمجيد سنڌي پاس ڪيو هو.

3مارچ 1943ع سنڌ اسيمبلي ۾ پاڪستان جي قيام جي سلسلي ۾ جيڪا رٿ پيش ڪئي هئي.ان جي حمايت ۾ جي.ايم. سيد پرزور تقرير ڪئي هئي ۽ چيو هو ته هندستان ۾ مسلمان هڪ الڳ قوم آهن.انهن جو مذهب.فلسفو سماجي رسمون .ادب روايتون. سياسي ۽ اقتصادي نظريا بلڪل مختلف آهن.ان ڪري ڪين کي هڪ قوم تسليم ڪندي الڳ علائقو ڏنو وڃي(3). 1946ع ۾ سنڌي جي صوبائي اسيمبليءَ سڀ کان اڳ پاڪستان ۾ شامل ٿيڻ جي قرارداد پيش ڪئي سنڌي ادبي بورڊ جي طرف کان ان جي رسالي "مهراڻ" 1985ع تحريڪ آزادي نمبر ڇاپيو هو.ان جي ايڊيٽوريل ۾ سنڌ ۽ تحريڪ آزادي جي ٻاري ۾ روشني وجهندي لکيو ويو آهي "وطن عزيز پاڪستان جو اصل خالق سنڌ آهي(4). اڳتي هلي ڪري ان تي افسوس جو اظهار ڪيو ويو آهي ته پاڪستان جي قيام ڪانپوءِ ٻيا صوبا سنڌ جي ان تاريخي ڪردار کي يا ته گهٽ ڪري پيش ڪري رهيا آهن يا ان کي بلڪل نظر انداز ڪيو ويو آهي. مثلا قائداعظم محمد علي جناح ته جنهن جي جنم جو هنڌ جهرڪ آهي.ان جي بجاءِ هاڻي ڪراچي جي وزير مينشن کي اهو مقام ڏنو ويو آهي. سنڌ جي قومي ۽ تاريخ ساز شخصيتن جي ٻاري ۾ قومي سطح تي انهن جي خدمتن جو اعتراف نه ڪيو ويو(5).ان ڪري مهراڻ جي ان شماري ۾ به حصا آهن. پهرين حصي ۾ سنڌ جي آزادي وارين تحريڪن جي ٻاري ۾ ڪردار ڏنو ويو آهي. جڏهن ته ٻيئي حصي ۾ تحريڪ آزادي جي 18 خاص شخصيتن جو ذڪر ڪيو ويو آهي. تحريڪ آزادي ۽ پاڪستان جي قيام جي جدوجهد ۾ سنڌ پنهنجي ڪردار کي پيش ڪري صوبائي حقن ۽ صوبائي خودمختياري جي حق ۾ مضبوط ٿيڻ ٿي چاهيو هو.چونڊ قيام پاڪستان ڪانپوءِ سنڌ

ڪي حڪومت ڪان اها نمائندگي نه ملي هئي. جنهن جو هو خواهشمند هو.ان جي بنياد تي اڄ به سنڌ پنهنجي حقن جي لاءِ جدوجهد ڪري رهي آهي. سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ ان وقت انقلابي تبديلي آئي جڏهن 1956ع جي دستور ۾ اول پاڪستان جي چئني صوبن کي ملائي ڪري ون يونٽ لڳايو ويو.ان عمل سنڌ کي هڪ ڀيرو ساڳئي صورتحال ڪان پريشان ڪري ڇڏيو ته جيڪا بمبئي سان الحاق جي صورت ۾ هئي سنڌ جي خودمختياري هڪ ڀيرو وري ختم ٿي وئي. ۽ اها بمبئي جي جڳهه تي لاهور جي ماتحت ٿي ڪري رهجي وئي. ان عمل سنڌ جي اڳواڻن جي موقعي پرستي به اڀري ڪري سامهون آئي.انهن ۾ اهي اڳواڻ هئا. جن پنهنجي ذاتي مفادن جي خاطر ون يونٽ جي حمايت ڪئي ۽ ان جي جوڙجڪ ۾ پنهنجا وسيلا ۽ توانائيون استعمال ڪيون.ان مرحلي تي اهي اڳواڻ به سامهون آيا ته جن ان سياسي عمل جي مخالفت ڪندي قيد ۽ سزائون برداشت ڪيون. ون يونٽ جي تجربي سنڌ کي سياسي طور تي باشعور بڻائڻ ۾ وڏي مدد ڏني.چاڪاڻ ته انهن تي پنجاب جي بالادستي هئي سنڌ بيراج جون زمينون فوجي آفيسرن ۽ بيوروڪريٽس کي ڏنيون ويون.سرڪاري نوڪرين ۾ غير سنڌين جو تسلط ٿي ويو.انهن حالتن ۾ سنڌين کي احساس ٿيو ته "باب الاسلام "هئڻ ۽ تحريڪ آزادي پاڪستان جي قيام جي جدوجهد انهن جي حمايت انهن کي نه صرف حقن کان محروم ڪري ڇڏيو بلڪ سياسي ومعاشي ۽ ثقافتي طور تي پرٺتي ڌڪي ڇڏيو.ان ڪري سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ هينئر تائين جيڪا اهميت مذهب ۽ مذهبي سڃاڻپ هئي.ان کي رد ڪيو ويو.ان جي مقابلي ۾ جيڪي نوان لاڙا پيدا ٿيا.انهن سنڌ ۾ "نيشنل ازم "جي جذبن کي جنم ڏنو.ان سان گڏ ٿي تاريخ نويسي ۾ انهن واقعن کي اجاگر ڪيو ويو ته جن ۾ غير ملڪين جي حملن جي سبب ڪان سنڌ کي نقصان ڪنڻو پيو هو ۽ غير ملڪي ثقافت جو سنڌ تي تسلط ٿي ويو هو.ان موقعي تي سنڌ جي تاريخ ۾ اهي گروه پيدا ٿيا يعني هڪ اهي ته جن سنڌ جي دفاع ۾ قربانيون ڏنيون هيون. غير ملڪين جي خلاف مزاحمت ڪئي هئي ۽ ٻيا اهي هئا ته جن سنڌ جي مفاد کي هڪ پاسي ڪري پنهنجن قائدن جي لاءِ حمايت ڪئي هئي.جنهن ۾ "سنڌ جي سورمن ۽ سنڌ جي غدارن "جي تاريخي ڪردار جو جائزو ورتو ويو(7). جي.ايم.سيد سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ جيڪي اهم تبديليون ڪيون اهي هي، آهن ته هن عربن جي سنڌ کي فتح رحمت جو سبب نه بلڪ رسوائي جو سبب قرار ڏنو.محمد بن قاسم جيڪو هيئنر تائين فاتح ۽ هيرو هو.اهو حملي آور ۽ غاصب ٿيو ته جنهن سنڌ تي حملو ڪري هن کي فتح ڪري هن کي پوئتي ڌڪي ڇڏيو.ان جي جاءِ تي اصل هيرو راجا ڏاهر هو ته جنهن مادروطن جو دفاع ڪيو هئي سنڌ جي تاريخ اسلام پسندن ۽ قوم پرستي ۾ ورهائجي وئي ٿي.اسلام پرست سنڌ جي تاريخ پراڻي .وادي سنڌ جي تهذيب ۽ ان تي فخر ڪرڻ کي غير اسلامي سمجهندي ان کي رد ڪن ٿا ۽ سنڌ جي تاريخ جي شروعات عربن جي فتح ڪان ڪن ٿا.جڏهن ته قوم پرست عربن جي فتح کي ٻين حملي آورن جيان هڪ غاصبانو حملو تصور ڪندي ان جي مذمت ڪن ٿا.انهن ٻنهي لاڙن ۾ سنڌ جي موجوده سياست ڏيک ڏيئي ٿي حملي آور چاهي مسلمان هجي يا غير مسلم .ان کي بحيثيت حملي آور ۽ غاصب جي ڏسڻ گهرجي. وطن جو دفاع چاهي هندو يا مسلمان ڪري ان جي عزت ڪرڻ گهرجي(8). جي .ايم.سيد سنڌ جي تاريخي تڪرن تي تنقيد ڪئي.جن ۾ انهن حملي آورن جي تعريف آهي.جيئن چچ نامو يا جنت سنڌ وغيره. هن جي ويچار انهن تاريخن ۾ سنڌ جي ماڻهن جي لاءِ مدهوشي جو مواد آهي. ته جيڪو ڪين کي درست تاريخي شعور ڪان محروم ڪري ڇڏي ٿو(9)ان ڪري اهي سمورا فاتح جن سنڌ کي فتح ڪيو اهي غاصب .ظالم ۽ سنڌ کي تباهه ڪرڻ وارا هئا.چاهي اهو دارا هجي يا محمد بن قاسم .محمود غزنوي. علاوالدين خلجي. شاهه بيگ ارغون .خان خانان فرخ سيهر هجي يا چارلس نيپيئر هجي(10). موجوده سياسي حالتن ۾ ضروري هو ته تاريخ کي هيروز ۽ غدارن جي سڃاڻپ ۾ لکيو وڃي. يعني اهي فرد جن سنڌ جو دفاع ڪيو.ان جي لاءِ قربانيون ڏنيون ۽ پنهنجي ذاتي مفادن کي ملڪ وقوم جي مفادن تي اوليت ڏني.اهي ماڻهو ته جن غير ملڪين .فاتحن سان مفاهمت ڪندي ذاتي فائدا حاصل ڪيا.ان ڪري سنڌ جي سورمن ۾ راجا سهيرس. راجا ڏاهر دودو سومرو دريا خان مخدوم بلاول شاهه عنايت.هوش محمد شيدي الله بخش سومرو ۽ هيمون ڪالاڻي شامل آهن.جڏهن ته غدارن ۾ قاضيي قاضن.نارمل ۽ مير علي مراد ٽالپر خاص آهن جن سنڌ سان غداري ڪئي.ان ٿين تاريخ نويسي ۾ اهو پيغام ڏنو ويو ته سنڌ جي آزادي جون جنگيون جيڪي ڪيچ مڪران. نئي مياڻي ۽ دبي ۾ وڙهيون ويون اهي ختم ناهن ٿيونبلڪ هينئر تائين اهي جنگيون شهر شهر ڳوٺ ڳوٺ ۾ وڙهيون وينديون(11). سنڌ تي غير ملڪي تسلط جا ڪهڙا اثر پيا؟ان موضوع تي 1962ع ۾ سنڌي ادبي بورڊ جو ڪتاب "تاريخ مظهر شاهجهاني "ڇاپيو جنهن جو ڪيس حسام الدين راشدي لکيو آهي.ان ڪيس ۾ هن خصوصيت سان انهن واقعن جي چونڊ ڪئي آهي جن ۾ سيوستان جي مغل گورنر جي سنڌ جي ماڻهن سان ظلمن جي

تفصيل آهي.ان کي جيڪڏهن زماني حال جي نظر ۾ ڏنو وڃي ته اندازو ٿيئي ٿو ته سنڌ اڄ به غير ملڪي تسلط ساڳئي ريت ظلمن جو شڪار آهي.مثلا هو لکي ٿو سنڌ جي گورنر جون ميرزا يوسف"هر ڏينهن بيگناهه ماڻهن کي شهر کان گهرائي پنهنجي سامهون ذليل ڪندا هئا. ۽ ان ريت ٻي ٿي سو بيگناهه ماڻهن کي ڪتن هن وٽ روزاني جو معمول هو مار ڏيڻ وقت جيترا مظلوم مري ويندا هئا.انهن جي سارسنڀال ڪرڻ وارو ڪوبه نه هو ظلم جي اونداهي ايتري ڇانيل هئي ته داد فرياد جي لاءِ ڪنهن کي سڏين ها ۽ ڪنهن جو در کڙڪائين ها؟(12) مغل حڪومت ۽ ان جي عهديدارن جي ظلمن ۾ ماڻهن جي دولت وجائيداد ضبط ڪرڻ وڏا ٽيڪس مڙهڻ اذيت جا نوان نوان طريقا اختيار ڪرڻ .ماڻهن کسن رشوت وٺڻ. ڌاڙيلن ۽ رهزنن جي سرپرستي ڪرڻ ۽ شهر جي معزز ماڻهن جي بيعزتي ڪرڻ شامل هو جنهن جو نتيجو اهو نڪتو ته سيوستان جو سمورو علائقو تباهه وبرباد ٿي ويو علائقن جا علائقا ويران. آباديون اجڙي ويون ۽ زمينون سڪي ٺوٺ بڻجي ويون. ماڻهو پريشان ٿي ڪري سنڌ جي ٻين علائقن ڏانهن لڏپلاڻ ڪري پناهه وٺڻ تي مجبور ٿي ويا.اهو سڀ ڪجهه ٿيندو رهيو ليڪن ڪنهن جي وات کان هڪ لفظ به نه نڪتو(13). انهيءَ وقت محمد عثمان ڏيپلائيءَ هڪ تاريخي ناول "سانگهڙ"جي نالي سان 1962ع ۾ لکيو.جنهن ۾ حر تحريڪ ۽ برطانوي حڪومت جي وچ ۾ مزاحمت کي بيان ڪيو آهي.ته جيئن نئين نسل کي اهو تاريخي شعور ٿيئي ته سنڌ جو عوام غير ملڪين جي خلاف جدوجهد ڪندو رهيو آهي. سنڌ جي ماڻهن ۾ تاريخي شعور پيدا ڪرڻ جي لاءِ اهو به ضروري هو ته تاريخ کي ان ريت سان بيان ڪيو وڃي ته جنهن سان سنڌ جي عظمت ۽ وڏائي ۽ تهذيبي ورثي جي زرخيزي ثابت ٿيئي.ان تهذيبي عمل جي تاريخ موهن جو دڙو کان شروع ٿيئي ٿي ۽ وري ان ثقافتي ورثي جون جهلڪيون نظام الدين جي مقبري جي چٽسالي.رني ڪوٽ ۽ عمر ڪوٽ جا قلعا حيدرآباد جو نيرون ڪوٽ.سنڌ جو اجرڪ .رلي.ڪاشي جي ٽائلن ۽ فرنيچر ۾ ڏيک ڏيئي ٿو(14). سنڌي ادب جا چمڪندڙ تارا شاهه لطيف.سچل ۽ سامي آهن ته جن پنهنجي شاعري ۾ سنڌ جي جذبن جي ترجماني ڪئي آهي ۽ سنڌ جي ٻوليءَ کي سرسبز بڻائي ڪري هن کي هڪ الڳ حيثيت ڏني آهي. سنڌي قومپرستي جو بنياد مذهب تي ناهي بلڪ ٻولي ۽ علائقائي آهي. سنڌي ڳالهائڻ وارو چاهي مسلمان هجي يا غير مسلم اهو قوم جو ميمبر آهي.ان نظريي به قومي نظريي جي نفي سنڌي قوميت کي سيڪيولر بنيادن تي بيهاريو آهي. هتي هن ڳالهه ڏانهن اشارو ڪرڻ ضروري آهي ته جڏهن به تاريخ کي نيشنل ازم جي تحت لکيو وڃي ٿو ته جيئن واقعن کي نه صرف چٽو ڪيو وڃي ٿو بلڪ ان جي بيان ۾ اصليت کان به ڪم ورتو وڃي ٿو نيشنل ازم جا مخالف جيڪڏهن واقعا هجن ته انهن کي نظرانداز ڪيو وڃي ٿو سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ به انهن لاڙن کي ڏسون ٿا. پيو اهو ته سنڌ جي تاريخ نويسي جا اهي نظريا علمي طور تي پيش نه ڪيا ويا بلڪ انهن کي جذباتي طور تي لکيو ۽ پکيڙيو ويو آهي. سنڌ جي مظلومي ۽ محرومي کان فائدو وٺڻ وارا سنڌ جا تمام تهاد وڏيرا ۽ زميندار رهيا.جڏهن ته سنڌ جو عوام ساڳئي ريت استحصال جو شڪار ٿيندو رهيو ۽ رهي ٿو سنڌ جي تاريخ نويسي سنڌي نيشنل ازم جي لاهي چاڙهي ۾ اچي ڪري ماني ٿي وئي يا ٽڪر ٽڪر ٿي ڪري وڪاجي وئي ۽ ان ۾ صرف ان حد تائين نوان خيال ۽ نظريا آيا ته جيستائين هنن نيشنل ازم کي سهارو ڏنو ۽ قومي تحريڪ جي مفادن کي پورو ڪيو ليڪن سنڌ جي تاريخ نويسي ۾ علمي طور تي ڪا ترقي نه ٿي.هن ڳالهه جي ڪا ڪوشش نڪي ته سياست اڳتي وڌي ڪري ان کي ٻين سماجي علمن جي روشني ۾ جوڙيو وڃي ۽ سنڌ ۽ ان جي معاشري وسماج تي تحقيق ڪئي وڃي.مثلا اهو ته ٽيڪنالوجي سنڌ جي معاشري تي ڪهڙا اثر وڌا؟ ڪهڙن ڪهڙن مرحلن تي سماجي تبديليون ٿيون ۽ هنن سنڌ جي سماجي طبقن جي ڪنهن انداز سان جوڙجڪ ڪئي.ڇا سنڌ ۾ هارين جون بغاوتون ٿيون؟ ان جو زرعي ۽ پوکي راهي وارو نظام ڇا هو.ان جو قبائلي نظام ڪهڙن بنيادن تي قائم هو؟غيرملڪي واپار سنڌ تي ڪهڙا اثر وڌا؟ويجهڙائي ۾ شڪارپور ۽ حيدرآباد جي هندو واپارين ۽ انهن جي واپاري سرگرمين تي ڪلاڊ مارڪووش ڪم ڪيو آهي. ان کان سنڌ جي هندو واپارين ۽ انهن جي سڄي دنيا ۾ پکڙيل واپار جي ٻاري ۾ تمام گهڻي ڄاڻ حاصل ٿيئي ٿي.ان ريت سنڌ جي عالمن تي سنڌ ۾ سکن جي موجودگي ۽ انهن جا مذهبي رويا.اهو ۽ ان قسم جا ڪافي موضوع آهن.جن تي ڪم ڪرڻ جي ضرورت آهي. ڏٺو وڃي ته سنڌ جي تاريخ اڃا مڪمل ناهي.هن کي سياست ۽ تنگ نظرين کان ڪڍي ڪري ڪشادن بنيادن تي مڪمل ڪرڻ جي ضرورت آهي. مگر موجوده حالتن ۾ اهو هڪ خواب لڳي ٿو.چوته سنڌ جون يونيورسٽيون ۽ تحقيقي ادارا تخليقي صلاحيتن کان محروم آهن جيڪي سنڌ جي تاريخ تي تحقيق ۽ علمي ڪم ڪري سگهن.تاريخ جو ڪم صرف سياسي مفادن کي پورو ڪرڻ ناهي بلڪ ان جو ڪم ماڻهن ۾ هڪ اهڙو تاريخي شعور پيدا ڪرڻ آهي ته جيڪو ماضي وحال کي سمجهڻ ۾ مدد ڏيئي.:::

اڃا تَنُوران، ڪالهه ڪـڍيائون سـڄـٽيـن:
پـڻ تـايـائـون تـڪـڙو، وحـدت جـي وَڏان:
مـحـبـتـيـن مـٿـان، مـڃ مُـورائـيـنِ نـه لـهـي!

پي ٽي آءِ جي ريڊ لائن عمران خان ۽ پاڪستان جي تباهي

حفيظ الله نيازي

عمران خان اسان جي ريڊ لائين. ڪراس نه ڪرڻ جي. ڊيچارينڊڙ اسٽيبلشمينٽ لاءِ هئي، بدقسمت ملڪ هر 10/15 سالن ڪانپوءِ واپس زيرو پوائنٽ تي اچي ٿو. هر ڀيري نئين منزل. نوان رهنما اصول طئي ٿيڻ شروع ٿيا. ته "نئون پاڪستان. ۾ "هڪ پاڪستان نه". آزادي جو سفر جڙيل هو هڪ پنهنجي قسم جو ڀريون منصوبو جيڪو شايد 10 سالن ۾ مڪمل ٿيڻ کان اڳ زمين کي ٽوڙي ڇڏيس سازشين جي CASUALTIES جو حساب سامهون نٿو اچي ۽ نه ئي بادشاهت جي تباهي ۽ بربادي ءِ جو اندازو. بظاهر "پراجيڪٽ عمران خان" جي ڊيموڪريشن "پاڙن" جا ڏند ڪٽيا آهن. اسٽيبلشمينٽ کان ڪيراهو ڪريڊٽ ڪسي سگهي ٿو ته حڪومت يا نظام کي تنگي هٿن سان ڪٽڻ. جدوجهد ڪرڻ. ڪاهي هٿ جي راند آهي. 100 سيڪڙو ڪاميابي يقيني آهي. ٽروڙ آف ٽاپ. هڪ بدقسمت ماڻهو جنهن کي سياسي سوچ آهي ۽ ڪجهه سالن کان بڪ آهي. جيڪڏهن دشمن تي ڪا ڪاوڙ نازل ٿئي يا بدڪاريءَ جي لپيٽ ۾ اچي ته منهنجو گهر نشانو بڻجي وڃي. ان کان اڳ جڏهن نوازشريف اسٽيبلشمينٽ جي چنڊچاڻ جو نشانو بڻيو ته هن سڄي زندگي پنهنجي هٽ جي مڱڻي ۾ رکي گذاري. سڀ کان دلچسپ واقعو اڄ صبح جو جڏهن منهنجي ڏيءُ مون کي ٻڌايو ته 40/30 پوليس وارا اڌ رات جي وقت گهر تي چڙهائي ڪري منهنجي پٽ کي کڻي ويا. محمد عظيم نيازي منهنجي وڏي پاءُ سعيد الله خان جو پٽ آهي. عظيم خان جي والد، پاءُ ۽ چاچي جون سياسي همدرديون ۽ وابستگيون مسلم ليگ (ن) سان آهن. پر عظيم خان پاڻ غير سياسي آهي ۽ ان جو سياست سان ڪو به واسطو ناهي. گذريل 18 سالن کان هڪ ملٽي نيشنل ڪمپنيءَ سان وابسته. هڪ غير سياسي، بي ضرر پروفيشنل. سر کان پيرن تائين. جملا سلام. پر اتفاق سان هو 09/10/11 مئي تي نٿيا گلي ۾ هڪ ڪاروباري ڪانفرنس ۾ شرڪت ڪري رهيو هو رڳو اسان جون سيڪيورٽي فورسز ٿي سمجهي سگهن ٿيون ته اهڙن بي ضرر غير واسطيدار ماڻهن کي گرفتار ڪري ڪين ڪهڙو فائدو؟ صرف خدا ڄاڻي ٿو ان کان اڳ حسن جي گهر تي ڇاپو هڻي ڊرائيور الطاف ۽ باورچي رحيم کي گرفتار ڪيو ويو ڪجهه ڏينهن ڪانپوءِ رحيم کي اڌ مئل حالت ۾ واپس آندو ويو. جتان هو سروسز اسپتال ۾ بي هوش هو زندگي جي جنگ وڙهندو رهيو. جڏهن ته ڊرائيور الطاف 16 ڏينهن کان گم آهي. واپس موضوع ڏانهن اچون ٿا. قومي تاريخ جو سبق آهي ته ان نظام کي اڳلايو وڃي ته جيئن اسٽيبلشمينٽ جي ڪاميابي کي يقيني بڻايو وڃي. هڪ ٻيو سبق. نئون مستحڪم نظام ناهڻ لاءِ ناڪامي آهي. آخري به سبق پت تي لکيل آهن اهو ئي سبب آهي جو 10/15 سالن کان پوءِ وطن عزيز جي واپسي زيرو پوائنٽ تي آهي. اهي هڪ دائري ۾ قائل آهن. ان جدوجهد ۾ ڪيترائي حادثا پيش آيا. اسان جي اسٽيبلشمينٽ جي نظام کي تباهه ڪرڻ جو جذبو ڪڏهن به ڍهي نه ويو آهي ۽ هر ڀيري ڪاميابي ان جي پليان آئي آهي. ٻئي طرف مستحڪم نظام جو خواب ڪڏهن به پورو نه ٿي سگهيو آهي. اڄ جيڪڏهن "سياست نه پر رياست بچايو" منصوبو رياست لاءِ عذاب بڻجي ريو آهي ته ان جي تباهيءَ جي ذميواري ان منصوبي جي رٿابندي ڪندڙن تي پوندي. .جيئوٽيڪ اسٽيبلشمينٽ جي ارادن جو اندازو لڳائڻ لاءِ نه ته سڌو تجربو ۽ نه ئي اندروني انتظام سان واقفيت ضروري آهي، پر مشاهدن مان اندازو لڳائڻ ڪڏهن به ڏکيو نه رهيو آهي. پاڪستان جي تاريخ ۾ جنرل عاصم منير پهريون سربراهه هو جنهن اداري کي سياست کان پري رکيو ۽ پنهنجي پيشي کي وقف ڪيو اها بدقسمتي آهي ته عمران خان وڏي ڪوشش سان موجوده آرمي چيف کان اهو اختيار کسي ورتو. اڄ عمران خان اسٽيبلشمينٽ کي جنهن راهه تي وٺي ويو آهي، ان جو هڪ اهڙو مثال بڻجي ويو آهي، جنهن کي تاريخ پيش ڪرڻ کان قاصر آهي. ان سان گڏ پاڪستان جو آئين به ڪجهه دير جي تنڊ سمهي رهيو آهي جيئن گذريل ڪالمن ۾ ذڪر ڪيو ويو آهي ته. عمران خان ۽ سنڌس گروپ سيپٽمبر کان جنرل عاصم منير جي خلاف گندگي سان ڀرپور مهم شروع ڪري ڇڏي هئي. عمران خان راولپنڊي لانگ مارچ ۽ مقرري روڪڻ جي نوٽيفڪيشن سان ڊرامو ڪيو. ستم ظريفي اها آهي ته 29 نومبر ڪانپوءِ جنرل عاصم منير خلاف به اهو سلسلو بند نه ٿيو جنرل عاصم منير جي مقرري کي روڪڻ لاءِ 29 نومبر کان ڪجهه مهينا اڳ شروع ڪيل مهم (جنهن ۾ اداري جي اندر کان مدد. سهڪار حوصلا افزائي شامل آهي) اڄ تائين جاري آهي. جنرل عاصم منير کي ڪمزور ڪرڻ جا به ناپاڪ مقصد نظر آيا. ڊباءُ هيٺ اهي استعيفي' ڏئي سگهن ٿا يا ڪمزور قيادت هيٺ. تنظيم پاڻ ۾ اختلافن جو شڪار رهي ٿي. 9/10 مئي جي واقعن تي عمران خان جي اطمينان جو اظهار. لفظن جي چونڊ ۽ باڊي لينگويج هڪ فاتح جو تاثر ڏنو عمران خان جي ذهني پسماندگي. سياسي هوشياريءَ ۽ شعور جي ڪوٽ جو هو 9 مئي واري واقعي جي سنگينيءَ جو اندازو ئي نه لڳائي سگهيو. پهرين ڏينهن کان مسلسل اهو لکيو پيو وڃي ته 8 مئي تي جنرل عاصم منير کي سڀ کان ڪمزور آرمي چيف سمجهيو پيو وڃي. جڏهن ته 12 مئي تي ڪيس محب وطن تصور ڪيو ويو ۽ هو تاريخ جو طاقتور ترين اڳواڻ بڻجي اڀريو 9 مئي جو سانحو ان ڳالهه جو نشانو آهي ته سياسي آئيني حڪومت جي موجودگيءَ ۾ جنرل عاصم منير جا سگنل ابرو تڪڻ جا منتظر آهن. 9 مئي جو سانحو فوجي قيادت ۽ ادارن جي اکين ۾ لوڪ لاهڻ لاءِ تمام گهڻو بندوبست ڪيو ويو عمران خان جي ميڊيا ۽ جارحاڻي سياست جي ايرانتي هٿيارن جي استعمال سڀ ڪجهه بوڙي ڇڏيو آهي. اقتدار مڪمل طور تي سياسي پارٽين کي ڇڏي ڏنو آهي ۽ جنرل عاصم منير جي رحم ڪرم تي آهي. اڄ جا حڪمران روز مزدوري ڪري رهيا آهن. بدقسمتيءَ سان پهريون آرمي چيف جنهن آمريڪا بدران چين سان سياسي لاڳاپا وڌائي فوج کي سياست کان پري رکڻ جو ارادو ڪيو. عمران خان جي انتقام . جهالت ۽ اقتدار جي لالچ ۾ قومي دشمني ملڪ کي ڪمزور ڪري ڇڏيو. جنرل صاحب. عاصم منير کي قومي مفاد ۾ ان ئي رستي تي هلڻو پيو جنهن تي سندس اڳوڻا هلندا رهيا. جنرل عاصم منير وٽ اليڪشن کان پاسو ڪرڻ ۽ ايندڙ ڪجهه سالن لاءِ قومي استحڪام کي يقيني بڻائڻ ڪانسواءِ ٻيو ڪو به رستو ناهي. انگريزيءَ ۾ ان کي HOBSON'S CHOICE چئبو آهي. عمران خان کي موقعو ڏنو پيو وڃي ته هو پنهنجي بيشمار مقبوليت کي پنهنجي مستقبل ۽ سلامتي لاءِ استعمال ڪري. جڏهن ته غير ضروري اعتماد اسٽيبلشمينٽ جو عمران خان جو خاتمو ٿيڻ جي ويجهو آهي. منهنجي خيال ۾ ٻئي تصور نامڪمل آهن ۽ وطن عزيز لاءِ موتمار زهر ثابت ٿيندا.

Pakistan Peoples Party's Nominated Representatives for Local Bodies 2023

KARACHI DIVISION

MAYOR, DEPUTY-MAYOR, CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

KARACHI METROPOLITAN CORPORATION	
MAYOR KARACHI	Murtaza Wahab Siddiqui
DEPUTY-MAYOR KARACHI	Salman Murad

DISTRICT SOUTH

LAYYARI TOWN	
CHAIRMAN	Nasir Karim Baloch
VICE-CHAIRMAN	M. Iqbal Hingoro

DISTRICT KORANGI

KORANGI TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Muhammad Naeem Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Zareen Awan

DISTRICT EAST

SAFOORA TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Kaleem ullah (Rashid) Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Abdul Haq Baloch
CHANESAR TOWN	
CHAIRMAN	Farhan Ghani
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Shahzad (Nadeem Khayali)
SOHRAB GOTH TOWN	
CHAIRMAN	Lala Abdul Raheem
VICE-CHAIRMAN	Imran Brohi

DISTRICT KEAMARI

MARIPUR TOWN	
CHAIRMAN	Humayun Khan
VICE-CHAIRMAN	Asif Kosar
MORIRO MIRBAHAR TOWN	
CHAIRMAN	Ali Akbar
VICE-CHAIRMAN	Shoukat Baloch
BALDIA TOWN	
CHAIRMAN	Abdul Karim Askani
VICE-CHAIRMAN	Ajab Khan Swati

DISTRICT WEST

MANGOPIR TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Haji Nawaz Brohi
VICE-CHAIRMAN	MuhammadArif
ORANGI TOWN	
CHAIRMAN	Jamil Zia
VICE-CHAIRMAN	Afan Saghir Siddiqui

DISTRICT MALIR

MALIR TOWN	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Jan MuhammadBaloch
VICE-CHAIRMAN	Muzammil Shah
IBRAHIM HYDERI TOWN	
CHAIRMAN	Nazir Bhutto
VICE-CHAIRMAN	Rafiq Jatt
GADAP TOWN	
CHAIRMAN	Tariq Baloch
VICE-CHAIRMAN	Jam Muhammad Jokhio

MUNICIPAL CORPORATIONS

MAYOR, DEPUTY-MAYOR
(Local Bodies Elections, 2023)

MUNICIPAL CORPORATION HYDERABAD	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Kashif Shoro
DEPUTY-MAYOR	Sagheer Qureshi
MUNICIPAL CORPORATION MIRPURKHAS	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Abdul Rauf Ghauri
DEPUTY-MAYOR	Junaid Buland
MUNICIPAL CORPORATION SHAHEED BENAZIRABAD	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Qazi Rasheed
DEPUTY-MAYOR	Mubashir Arain
MUNICIPAL CORPORATION SUKKUR	
DESIGNATION	NAME
MAYOR	Arslan Sheikh
DEPUTY-MAYOR	Dr. Arshad Mughal
MUNICIPAL CORPORATION LARKANA	
MAYOR	Anwar Luhar
DEPUTY MAYOR	Muhammad Ameen Shaikh

HYDERABAD DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT HYDERABAD

Town Municipal Corporation Mian Sarfaraz	
Chairman	Mustafa Bilal
Vice-Chairman	Fayyaz Shah
Town Municipal Corporation Sachal Sarmast	
CHAIRMAN	Taj Wali Khan
VICE-CHAIRMAN	Abdul Jabbar Jatoi
Town Municipal Corporation Hussainabad	
CHAIRMAN	Umair Chandio
VICE-CHAIRMAN	Mahar Ali Deshak
Town Municipal Corporation Nerunkot	
CHAIRMAN	Manthar Ali Jatoi
VICE-CHAIRMAN	Malik Usman
Town Municipal Corporation Qasimabad	
CHAIRMAN	Abdul Shakoor Dars
VICE-CHAIRMAN	Haji Abdul Sattar Soomro
Town Municipal Corporation Tando Jam	
CHAIRMAN	Badar Ahmad Memon
VICE-CHAIRMAN	Syed Shafqat Hussain Shah
Town Municipal Corporation Tando Fazal	
CHAIRMAN	Noor Muhammad Thebo
VICE-CHAIRMAN	Mir Ali Ahmad Talpur

DISTRICT TANDO MUHAMMAD KHAN

District Council Tando Muhammad Khan	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Qasim Ali Shah
VICE-CHAIRMAN	Haji Ghulam Mustafa Jat
MunicipalCommittee Tando Muhammad Khan	
CHAIRMAN	Shahnawaz Shah
VICE-CHAIRMAN	Karim Sheikh
TownCommittee Tando Ghulam Hyder	
CHAIRMAN	Ameer Sultan Chandio
VICE-CHAIRMAN	Babu Irshad Jagsi
TownCommittee Bulri Shah Karim	
CHAIRMAN	Muhammad Hassan Memon
VICE-CHAIRMAN	Iqra Mallah

DISTRICT THATTA

District Council	
CHAIRMAN	Abdul Hameed Pahnwar
VICE-CHAIRMAN	Mumtaz Jalbani
Municipal Committee Thatta	
CHAIRMAN	Ada Muhammad Memon
VICE-CHAIRMAN	Aziz Memon
Town Committee Gharo	
CHAIRMAN	Jam Ihsan
VICE-CHAIRMAN	Babo Panhwar
Town Committee Garho	
CHAIRMAN	Siddique Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Nabi Memon
Town Committee Makli	
CHAIRMAN	Syed Zain-ul-Abideen Shah
VICE-CHAIRMAN	Syed Fida Hussain Shah
Town Committee Ghora Bari	
CHAIRMAN	Ramzan Panhwar
VICE-CHAIRMAN	Mumtaz Shoro
Town Committee Sakro	
Result of I ward is pending due to litigation.	

DISTRICT SAJAWAL

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Danish Malkani
VICE-CHAIRMAN	Ramiz ul Haq Zaur Baloch
Municipal Committee Sajawal	
CHAIRMAN	Aftab Shah
VICE-CHAIRMAN	Sajjad Laghari
TownCommittee Mirpur Bathoro	
CHAIRMAN	Ghulam Ali Khawaja
VICE-CHAIRMAN	Ayaz Ismail Soho
Town Committee Darro	
CHAIRMAN	Najeeb Memon
VICE-CHAIRMAN	Zakria Memon
Town Committee Jati	
CHAIRMAN	Juman Malkani
VICE-CHAIRMAN	Haji M. Qureshi
Town Committee Chuhar Jamali	
CHAIRMAN	Muhammad Usman Memon
VICE-CHAIRMAN	Shakil Ahmad Khatti

DISTRICT BADIN

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ali Asghar Halepoto
VICE-CHAIRMAN	Fida Mandhro
Municipal Committee Badin	
CHAIRMAN	Pir M. Saleh
VICE-CHAIRMAN	Ali Akbar Memon
Municipal Committee Matli	
CHAIRMAN	Rizwan Ahmad Qaimkhani
VICE-CHAIRMAN	Qazi Abdul Wahab Abbasi
Town Committee Khoski	
CHAIRMAN	Bilal Cheema
VICE-CHAIRMAN	Sultan Jat
Town Committee Pangrio	
CHAIRMAN	Mir Hussain BuxTalpur
VICE-CHAIRMAN	Raja Lohano
Town Committee Tando Bago	
CHAIRMAN	Khan Sahib Jamali
VICE-CHAIRMAN	Sidratul MuntahaTalpur
Town Committee Tando Ghulam Ali	
CHAIRMAN	Mir Noor Muhammad Talpur
VICE-CHAIRMAN	Saeed Memon
Town Committee Rajo Khanani	
CHAIRMAN	Mir Irfan Talpur
VICE-CHAIRMAN	Syed Raza Abbas Shah
Town Committee Talhar	
CHAIRMAN	Abdul Aziz jamali
VICE-CHAIRMAN	Zahida Kunbhar
Town Committee Karyo Ghanwar	
CHAIRMAN	Khalifo Niaz Nizamani
VICE-CHAIRMAN	Mumtaz Nizamani
Town Committee Shaheed Fazil Rahu	
CHAIRMAN	Abdul Salam Arain
VICE-CHAIRMAN	Umer Shahani
Town Committee Nindo	
CHAIRMAN	Altaf Memon
VICE-CHAIRMAN	Ayaz Mallah
Town Committee Kadhan	
CHAIRMAN	Saddam Jamali
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Khan alias Dado Jamali

DISTRICT DADU

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Syed Muhammad Shah
VICE-CHAIRMAN	Sher Muhammad Chandio
Municipal Committee Dadu	
CHAIRMAN	Pir Danish
VICE-CHAIRMAN	Khalid Meerani
Municipal Committee Khairpur Nathan Shah	
CHAIRMAN	Dr. Khalil Kalhoro
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Muhammad Sheikh
Municipal Committee Mehar	
CHAIRMAN	Result Withheld
VICE-CHAIRMAN	Result Withheld
Municipal Committee Johi	
CHAIRMAN	Alam Khan Laghari
VICE-CHAIRMAN	Sharif Jamali
Town Committee Thariri Mohabbat	
CHAIRMAN	Shakil Sehol
VICE-CHAIRMAN	Fahad Narejo
Town Committee Radhan Station	
CHAIRMAN	Ghulam Dastgir Gorar
VICE-CHAIRMAN	Sikander Ali Junejo
Town Committee Sita Road	
CHAIRMAN	Kambar Laghari
VICE-CHAIRMAN	Jaffar Khan Arain
Town Committee Phulji	
CHAIRMAN	Ali Muhammad Qureshi
VICE-CHAIRMAN	Khushi Muhammad Rajpoot

DISTRICT MATIARI

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Makhdoom Ahmad Zaman
VICE-CHAIRMAN	Syed Ali Murtaza Shah
Municipal Committee Hala	
CHAIRMAN	Gul Muhammad Panhwar
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Safar Memon
Town Committee Saeedabad	
CHAIRMAN	Sarfaraz Rahu
VICE-CHAIRMAN	Luqman Rajput
Town Committee Bhitshah	
CHAIRMAN	Khawar Shah
VICE-CHAIRMAN	Usman Ali
Town Committee Khyber	
CHAIRMAN	Abdul Rehman Khyber
VICE-CHAIRMAN	Abdul Rasheed Mahar
Town Committee Oderolal Station	
CHAIRMAN	Muhammad Qasim Abro
VICE-CHAIRMAN	Ghaffar Ghanglo
Town Committee Old Hala	
CHAIRMAN	Muhammad Younis
VICE-CHAIRMAN	Javed Ahmad Halo

DISTRICT JAMSHORO

District Council	
DESIGNATION	NAMES
CHAIRMAN	Sohail Shoro
VICE-CHAIRMAN	Amanullah Shahani
Municipal Committee Kotri	
CHAIRMAN	Arbab Jaffar Shoro
VICE-CHAIRMAN	Fakharuddin Meo
Municipal Committee Buluhari	
CHAIRMAN	Faqeerdad Khoso
VICE-CHAIRMAN	Manthar Khaskheli
Town Committee Sehwan Sharif	
CHAIRMAN	Syed Shahzad Haider Shah
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Mustafa Lashari
Town Committee Thano Bulla Khan	
CHAIRMAN	Haresh Kumar
VICE-CHAIRMAN	Shahzad Memon
Town Committee Manjhand	
CHAIRMAN	Imtiaz Memon
VICE-CHAIRMAN	Munawwar Khaskheli
Town Committee Jamshoro	
CHAIRMAN	Bilal Qadir Shoro
VICE-CHAIRMAN	Syed Alamdar Shah
Town Committee Bahn Syedabad	
CHAIRMAN	Siddique Memon
VICE-CHAIRMAN	Rajab Bughio

DISTRICT TANDO ALLAHYAR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Mir PappuTalpur
VICE-CHAIRMAN	Darya Khan Marri
Municipal Committee Tando Allahyar	
CHAIRMAN	Syed Samar Hussain Shah
VICE-CHAIRMAN	Saleem Ahmad Khanzada
Town Committee Nasarpur	
CHAIRMAN	Jazeb Shah
VICE-CHAIRMAN	Razzak Kakepoto
Town Committee Pyaro Lund	
CHAIRMAN	Noor Ahmad Nizamani
VICE-CHAIRMAN	Javed Lund
Town Committee Chambar	
CHAIRMAN	Haji Khan Muhammad Pitafi
VICE-CHAIRMAN	Tahir Hussain
Town Committee Sanjar Chang	
CHAIRMAN	Fakhir Naseem
VICE-CHAIRMAN	Behru Nodani
Town Committee Sultanabad	
CHAIRMAN	Narayan Das
VICE-CHAIRMAN	Aftab Kakepoto

MIRPURKHAS DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT MIRPURKHAS

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Mir Anwar Talpur
VICE-CHAIRMAN	Mir Ahmed Khan
Town Municipal Corporation Mir Sher Muhammad Talpur	
CHAIRMAN	Hajan Panwar
VICE-CHAIRMAN	Wali Muhammad Narejo
Town Municipal Corporation Khadim Ali Shah	
CHAIRMAN	Syed Shazil Ali Shah
VICE-CHAIRMAN	Nisar Ahmad Gujjar
Town Committee Noukot	
CHAIRMAN	Noor Muhammad Mandhro
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Azeem Chandio
Town Committee Jhudo	
CHAIRMAN	Mir Kamran Talpur
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Zafar Arain
Town Committee Hingorno	
CHAIRMAN	Rukhsana Shar
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Ismail Sheikh
Town Committee Kot Ghulam Muhammad	
CHAIRMAN	Ali Hassan Khan
VICE-CHAIRMAN	Mian Amjad Saeed
Town Committee Digri	
CHAIRMAN	Mir Zulfiqar Talpur
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Hanif Arain
Town Committee Tando Jan Muhammad	
CHAIRMAN	Qazi Noor Muhammad Sand
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Shahzad Hussain
Town Committee Mirwah Gorchani	
CHAIRMAN	Chaudhry Ahsan ul Haq
VICE-CHAIRMAN	Hera Lal

DISTRICT THARPARKAR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ghulam Hyder Samejo
VICE-CHAIRMAN	Kamla Bheel
Municipal Committee Mithi	
CHAIRMAN	Manhoj Kumar Malani
VICE-CHAIRMAN	Samtra Manjani Meghwar
Town Committee Islamkot	
CHAIRMAN	Kamlesh Kumar
VICE-CHAIRMAN	Anil Meghwar
Town Committee Chilhar	
CHAIRMAN	Bihari Meghwar
VICE-CHAIRMAN	Urs Kumbhar
Town Committee Diplo	
CHAIRMAN	Nawaz Junejo
VICE-CHAIRMAN	Mitha Ram Meghwar
Town Committee Chhachhro	
CHAIRMAN	Mumtaz Bajeer
VICE-CHAIRMAN	Muhammad AyubMangrio
Town Committee Nangarparker	
CHAIRMAN	Sub-judice
VICE-CHAIRMAN	Sub-judice
Town Committee Kheraejopar	
CHAIRMAN	Mumtaz Rahimoon
VICE-CHAIRMAN	Natho Khan Rahimoon

DISTRICT UMERKOT

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Haji Baqa Palli
VICE-CHAIRMAN	Pir Muhammad
Municipal Committee Umerkot	
CHAIRMAN	Saifullah Khalid
VICE-CHAIRMAN	Gansham Das
Town Committee Kunri	
CHAIRMAN	Shakeel Ahmad Bajwa
VICE-CHAIRMAN	Sispal
Town Committee Nabisar Road	
CHAIRMAN	Javed Iqbal
VICE-CHAIRMAN	Murtaza
Town Committee Samaro	
CHAIRMAN	Zulfiqar Ali
VICE-CHAIRMAN	Nawal Rai
Town Committee Pithoro	
CHAIRMAN	Asif Hussain
VICE-CHAIRMAN	Vikram
Town Dhoro Naro	
CHAIRMAN	Nawab Ali
VICE-CHAIRMAN	Hathi Ram
Town Shadipalli	
CHAIRMAN	Muhammad Jahangir
VICE-CHAIRMAN	Lachman
Town Committee Chor	
CHAIRMAN	Muhammad Yaqoob Nomani
VICE-CHAIRMAN	Hindu Singh

SHAHEED BENAZIRABAD DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT SHAHEED BENAZIRABAD

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ali Akbar Jamali
VICE-CHAIRMAN	Abdul Rasool Brohi
Town Municipal Corporation H.M Khawaja	
CHAIRMAN	Atif Zaidi
VICE-CHAIRMAN	Lala Shafi
Town Municipal Corporation Old Nawabshah	
CHAIRMAN	Haji Hayat Kekepoto
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Yaqoob Arain
Town Committee Qazi Ahmad	
CHAIRMAN	Jam Changez
VICE-CHAIRMAN	Ghaffar Jatoi
Town Committee Bucheri	
CHAIRMAN	Muhammad Bachal Zardari
VICE-CHAIRMAN	Wazeer Chauhan
Town Committee Daur	
CHAIRMAN	Chaudhary Waseem
VICE-CHAIRMAN	Haji Abrar
Town Committee Sakrand	
CHAIRMAN	Uzair Shah
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Ali Mallah
Town Committee Shahpur	
CHAIRMAN	Chaudhry Khalid Arain
VICE-CHAIRMAN	Syed Mojay Darya Shah
Town Committee Daulatpur	
CHAIRMAN	Hashmat Khanzada
VICE-CHAIRMAN	Sharjeel Abbasi
Town Committee Bandhi	
CHAIRMAN	Marina Jamali
VICE-CHAIRMAN	G.M Khaskheli
Town Committee Jam Sahab	
CHAIRMAN	Abdullah Shar
VICE-CHAIRMAN	G.M Brohi

DISTRICT SANGHAR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Ali Hassan Hingorjo
VICE-CHAIRMAN	Jam Zahir
Municipal Committee Tando Adam	
CHAIRMAN	Murtaza Junejo
VICE-CHAIRMAN	Malik Zulfiqar
Municipal Committee Shahdadpur	
CHAIRMAN	Ali Murtaza Thaheem
VICE-CHAIRMAN	Luqman Rajput
Municipal Committee Sanghar	
CHAIRMAN	Pending
VICE-CHAIRMAN	
Town Committee Khipro	
CHAIRMAN	Imtiaz Dars
VICE-CHAIRMAN	Shaheen Bano
Town Committee Jam Nawaz Ali	
CHAIRMAN	Pending till further proceedings.
VICE-CHAIRMAN	
Town Committee Kandiari	
CHAIRMAN	Imran Wassan
VICE-CHAIRMAN	Zeeshan Wassan
Town Committee Pero Mal	
CHAIRMAN	Bhawan Das
VICE-CHAIRMAN	Mohan Das
Town Committee Berani	
CHAIRMAN	Aurangzeb Marri
VICE-CHAIRMAN	Nadir Marri
Town Committee Jhol	
CHAIRMAN	Rana Rashid
VICE-CHAIRMAN	Khan Muhammad Khaskheli
Town Committee Khadro	
CHAIRMAN	Equal 2-2(Pending...)
VICE-CHAIRMAN	
Town Committee Shahpur Chakar	
CHAIRMAN	Gul Muhammad Dahri
VICE-CHAIRMAN	Saleem Rind
Town Committee Jatia	
CHAIRMAN	Sajjad Junejo
VICE-CHAIRMAN	Nisar Arain
Town Committee Sarhari	
CHAIRMAN	Israr Magsi
VICE-CHAIRMAN	Abdul Mauz
Town Committee Tando Mitha Khan	
CHAIRMAN	Syed Madad Shah
VICE-CHAIRMAN	Moharram Rajar

DISTRICT NAUSHEROFEROZ

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Suhail Abbasi
VICE-CHAIRMAN	Ali Sher Bhurt
Municipal Committee Moroo	
CHAIRMAN	Nazir Memon
VICE-CHAIRMAN	Anwar Qaimkhani
Municipal Committee NaushehroFeroz	
CHAIRMAN	Pir Qurban
VICE-CHAIRMAN	Kashif Memon
Town Committee Halani	
CHAIRMAN	Aqil Shah
VICE-CHAIRMAN	Iftikhar Awan
Town Committee Kandiaro	
CHAIRMAN	Ghulam Murtaza Shah
VICE-CHAIRMAN	Mir Khan Sehto
Town Committee Bhirya City	
CHAIRMAN	Ameer Ali Shah
VICE-CHAIRMAN	Sagheer Rajpoot
Town Committee Bhirya Road	
CHAIRMAN	Imtiaz Arain
VICE-CHAIRMAN	Ameer Ali Shah
Town Committee Tharu Shah	
CHAIRMAN	Ali Khan Almani
VICE-CHAIRMAN	Rauf Khanzada
Town Committee Darya Khan	
CHAIRMAN	Ibrahim Brohi
VICE-CHAIRMAN	Tahir din Rajpoot
Town Committee Mithyani	
CHAIRMAN	Sikandar Chandio
VICE-CHAIRMAN	Naveed Mastoi
Town Committee Piddidan	
CHAIRMAN	Rana Baqir
VICE-CHAIRMAN	Ghazanfar Rajper
Town Committee Mehrabpur	
CHAIRMAN	Javed Ali Memon
VICE-CHAIRMAN	Ayub Kamboh

SUKKUR DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT SUKKUR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Syed Kumail Shah
VICE-CHAIRMAN	Akhtar Ali Mahar
Town Municipal Corporation Makki Shah	
CHAIRMAN	Mohyuddin Rajper
VICE-CHAIRMAN	G.M Ghangro
Town Municipal Corporation Ieay Shah	
CHAIRMAN	Agha Mohsin
VICE-CHAIRMAN	Farhan Shah Masomi
Town Committee Bagar Ji	
CHAIRMAN	Ghulam Akbar Ramejo
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Ali Kalhoro
Town Committee Kandhra	
CHAIRMAN	Irshad Ali Lashari
VICE-CHAIRMAN	Kanyo Mal
Town Committee Saleh Pat Town	
CHAIRMAN	Kalay Shah
VICE-CHAIRMAN	Ludho Mal
Municipal Committee Rohri	
CHAIRMAN	Mir Yaqoob Shah
VICE-CHAIRMAN	Arslan Memon
Municipal Committee Pano Aqil	
CHAIRMAN	Abdul Qavi Indar
VICE-CHAIRMAN	Babar Mustafa Bozdar

DISTRICT KHAIRPUR

District Council	
CHAIRMAN	Sheraz Shaukat Rajper
VICE-CHAIRMAN	Syed Fahad Ali Shah Jillani
Municipal Committee Khairpur	
CHAIRMAN	Dr. Yar Muhammad Phulpoto
VICE-CHAIRMAN	Muneer Mangi
Town Committee Karoondi	
CHAIRMAN	Ilahi Bux Saleem
VICE-CHAIRMAN	Shahzeb Rajper
Town Committee Pacca Chang	
CHAIRMAN	Syed Jeal Shah
VICE-CHAIRMAN	Zafar Khaskheli
Town Committee Tando Mir Ali	
CHAIRMAN	Kashif Banbhan
VICE-CHAIRMAN	Abdul Majeed Arain
Town Committee Setharja	
CHAIRMAN	Kamran Abbas Kuber
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Siddique Lund
Town Committee Bozdar Wada	
CHAIRMAN	Rustam Ali Kuber
VICE-CHAIRMAN	Zahoor Ali Bozdar
Town Committee Agra	
CHAIRMAN	Mashooq Mallah
VICE-CHAIRMAN	Nabi Bux Siyal
Town Committee Gambat	
CHAIRMAN	Abdul Latif Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Sajjad Hyder Shah
Town Committee Khuhra	
CHAIRMAN	Syed Sada Hussain Shah
VICE-CHAIRMAN	Reehan Ali
Town Committee Ranipur	
CHAIRMAN	Pir Syed Sooraj Shah
VICE-CHAIRMAN	Fayyaz Shah
Town Committee Kot Diji	
CHAIRMAN	Ihsan Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Hatim Khan Gopang
Town Committee Kumb	
CHAIRMAN	Dur Muhammad Tumbrani
VICE-CHAIRMAN	M. Hussain Ujjan
Town Committee Faqeerabad	
CHAIRMAN	Nisar Khaskheli
VICE-CHAIRMAN	Pervez Bhatti
Town Committee Thari Mirwah	
CHAIRMAN	Dr. Rehan Jogi
VICE-CHAIRMAN	Riaz Ahmad Samor
Town Committee Sobhodero	
CHAIRMAN	Aijaz Khuhro
VICE-CHAIRMAN	Habibullah Mangrejo

DISTRICT KHAIRPUR

Town Committee Therhi I	
CHAIRMAN	Majeed Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Gada Hussain Pal
Town Committee Therhi II	
CHAIRMAN	Allah Nawaz Phulpoto
VICE-CHAIRMAN	Imtiaz Solangi
Town Committee Baberlo	
CHAIRMAN	Syed M. Shah
VICE-CHAIRMAN	Zafar Mastoi
Town Committee Feryalo	
CHAIRMAN	Jumman Shah
VICE-CHAIRMAN	Hayat Burdi

DISTRICT GHOTKI

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Bangal Khan Mahar
VICE-CHAIRMAN	Babar Khan Lund
Municipal Committee Ghotki	
CHAIRMAN	Jam Asif Razzak
VICE-CHAIRMAN	Sukhdev Assardas Hemnani
Municipal Committee Mirpur Mathelo	
CHAIRMAN	Mir Shahbaz Khan Lund
VICE-CHAIRMAN	Khalid Mughal
Town Committee Adilpur	
CHAIRMAN	Jam Nowsherwan Togachi
VICE-CHAIRMAN	Abdul Ghaffar Kalwar
Town Committee Khangarh	
CHAIRMAN	Abdul Razzak Mahar
VICE-CHAIRMAN	Ganshan Das
Town Committee Obauro	
CHAIRMAN	Jam Hassan Dahar
VICE-CHAIRMAN	Jam Muhammad Alam Khan
Town Committee Daharki	
CHAIRMAN	Zahid Khan Dahar
VICE-CHAIRMAN	Raj Kumar

LARKANA DIVISION

CHAIRMEN & VICE-CHAIRMEN
(Local Bodies Elections, 2023)

DISTRICT LARKANA

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Aijaz Ahmad Laghari
VICE-CHAIRMAN	Asadullah Bhutto
Town Municipal Corporation Dari	
CHAIRMAN	Shahrukh Khan Siyal
VICE-CHAIRMAN	Lachman Das
Town Municipal Corporation Hyderi	
CHAIRMAN	Abdul Haq Khuhawar
VICE-CHAIRMAN	Zafar Ali Shah
Town Municipal Corporation Sachal	
CHAIRMAN	Sarfaraz Khokhar
VICE-CHAIRMAN	Abdul Wahab Kind
Town Municipal Corporation Empire	
CHAIRMAN	Waqar Ahmad Bhutto
VICE-CHAIRMAN	Majid Ali Brohi
Municipal Committee Ratodero	
CHAIRMAN	Advocate Munir Ahmad
VICE-CHAIRMAN	Nadeem Akhtar Soomro
Municipal Corporation Naudero	
CHAIRMAN	Abdul Khaliq Bhutto
VICE-CHAIRMAN	Anwar Buriro
Town Committee Arija	
CHAIRMAN	Mohsin Ali Arijo
VICE-CHAIRMAN	Ahmed Ali Sehro
Town Committee Gerello	
CHAIRMAN	Saeed Ahmad Abbasi
VICE-CHAIRMAN	Attaullah Rajpoot

DISTRICT JACOBABAD

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Tahir Khoso
VICE-CHAIRMAN	Rizwan Odho
Municipal Committee Jacobabad	
CHAIRMAN	Ghulam Abbas Jakhrani
VICE-CHAIRMAN	Asif Abro
Town Committee Thul	
CHAIRMAN	Shahzeb Sarki
VICE CHAIRMAN	Imtiaz Khoso
Town Committee Garhi Khairo	
CHAIRMAN	Khair Buksh Shahiyani
VICE-CHAIRMAN	Manik Lal
Town Committee Mirpur Buriro	
CHAIRMAN	Sardar Saddam Hussain Buriro
VICE-CHAIRMAN	Aqib Mansoor
Town Committee Sohrab Khan Sarki	
CHAIRMAN	Imdad Ali Sarki
VICE-CHAIRMAN	Waheed Murad

DISTRICT SHIKARPUR

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Zulfiqar Kamario
VICE-CHAIRMAN	Kamran Mahar
Municipal Committee Shikarpur	
CHAIRMAN	Fayyaz Sheikh
VICE-CHAIRMAN	Waseem Siddiqui
Town Committee Garhi Yasin	
CHAIRMAN	Agha Shujaat Khan
VICE-CHAIRMAN	Abid Memon
Town Committee Madeji	
CHAIRMAN	Najaf Ali Kumario
VICE-CHAIRMAN	Imtiaz Ali Shah
Town Committee Chak	
CHAIRMAN	Dr. Naveed Mahar
VICE-CHAIRMAN	Muhammad Usman Soomro
Town Committee Rustom	
CHAIRMAN	Shahzada Naif Mahar
VICE-CHAIRMAN	Abdul Samad

DISTRICT KAMBAR SHAHDADKOT

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Haji Qamaruddin Gopang
VICE-CHAIRMAN	Ghulam Muhammad Isran
Municipal Committee Kambar	
CHAIRMAN	Nawabzada Rehan Chandio
VICE-CHAIRMAN	Noor Ahmed Brohi
Municipal Committee Shahdadkot	
CHAIRMAN	Yar Muhammad Soomro
VICE-CHAIRMAN	Chandar Lal
Town Committee Waggan	
CHAIRMAN	Khalil Ahmad
VICE-CHAIRMAN	Mukhtiar Ali Jatoi
Town Committee Qubo Saeed Khan	
CHAIRMAN	Imtiaz Ali Brohi
VICE-CHAIRMAN	Uzair Magsi
Town Committee Miro Khan	
CHAIRMAN	Abdul Karim alias LaiquatAbro
VICE-CHAIRMAN	Shahabuddin Bhatti
Town Committee Bahram	
CHAIRMAN	Dr. Ahmed Ali Brohi
VICE-CHAIRMAN	Wazir Ali Mugheri
Town Committee Gaji Khuhawar	
CHAIRMAN	Syed Irshadullah Shah
VICE-CHAIRMAN	Himat Ali Chandio
Town Committee Naseerabad	
CHAIRMAN	Muhammad Yousaf Chatto
VICE-CHAIRMAN	Zameer Hussain Mossan
Town Committee Warrah	
CHAIRMAN	Abdul Ghaffar Brohi
VICE-CHAIRMAN	Mukhtiar Ali

DISTRICT KASHMORE

District Council	
DESIGNATION	NAME
CHAIRMAN	Mir Gul Muhammad Khan Jakhrani
VICE-CHAIRMAN	Mir Altaf Ahmed Khoso
MunicipalCommittee KandhKot	
CHAIRMAN	Mir Rashid Khan Sundrani
VICE-CHAIRMAN	Sher Muhammad Suhryani
TownCommittee Tangwani	
CHAIRMAN	Mir Nouroz Khan Bijarani
VICE-CHAIRMAN	Inayat Hussain Gujrani
Town Committee Karampur	
CHAIRMAN	Mir Sheeraz Ali Khan Bijarani
VICE-CHAIRMAN	Suneel Kumar
Town Committee Ghouspur	
CHAIRMAN	Abul Nabi Khan Sundrani
VICE-CHAIRMAN	Dr. Nazeer Ahmed Shah
Town Committee Buxapur	
CHAIRMAN	Umar Khan Domki
VICE-CHAIRMAN	Gulzar Hussain Domki
Town Committee Kashmore	
CHAIRMAN	Dr. Jawahir Lal
VICE-CHAIRMAN	Nazeer Ahmed Mazari
Town Committee Guddu	
CHAIRMAN	Yahya Pathan
VICE-CHAIRMAN	Faqeer Muhammad Mirani